

BEDRE HJEM

DANMARKS
KOMPLETTE
BOLIGMAGASIN

NR. 04
JULI 2010

BOLIUS BOLIGEJERNES VIDENCENTER

DRØMMEBOLIG

TÅRNHØJ CHARME

VIND
30.000 KR.
i Bolius Idépris

GØR DET SELV

SÅDAN LÆGGER
DU EN NY
TERRASSE

INDSIGT

BOLIGEJERE
TVINGES TIL
AT OVERTAGE
DÅRLIGE VEJE

TEMA

NYD SOMMEREN UDE

LEGEHAVEN
HYGGEHAVEN

MOTIONSHAVEN
BIER I HAVEN

EKSPERTEN:
SKAB RUM I HAVEN

FÅ SVAR I 5 BREVKASSER OM ØKONOMI, OMBYGNING, GØR-DET-SELV, INDRETNING OG HAVEN

BOLIUS

Pæn have uden brug af CO2 38

Opdel haven: Det' for børn 44

Offentlige veje bliver private 10

Læg en stenterrasse 64

Arkitekten fik styr på drømmene 32

indhold ⁰⁴

INSPIRATION

- side 6 Kort nyt
- side 19 Godt tænkt: Dette er et sofabord
- side 20 Tårnhøj charme
- side 28 Skab selv stilen
- side 29 Brevkasse: Spørg om indretning
- side 30 Cecilie Hother: Her er min yndlingsplads
- side 32 Handymanden, der fik brug for en arkitekt
- side 41 Monicas klumme: Hold ferie hjemme
- side 66 Kommentar: Hvis alt er lige gyldigt

ØKONOMI

- side 10 Værsgo, vejen er jeres
- side 18 Brevkasse: Spørg om økonomi
- side 38 Grøn Bolig: Fiks haven uden CO2

TEMA – UDELIV

- side 44 Legehaven
- side 48 Motionshaven
- side 52 Afslapningshaven
- side 56 Eksperten: Sådan gør du
- side 58 Honning er en biting
- side 62 Brevkasse: Spørg om haven
- side 64 Sådan lægger du en stenterrasse

GØR DET SELV/OMBYGNING

- side 36 Brevkasser: Gør det selv og nybyg/ombyg

ILVA

MATCH

5 års
garanti
på alle varer

CARLTON, 3 pers. sofa på hjul. L. 215 cm. 7.999,-
Kan bestilles med 50 forskellige stoffer.

Ansvarshavende chefredaktør
Steen Breiner, sbr@bolius.dk

bedrehjem@bolius.dk

Redaktionssekretær
Steffen Egholm Boye, sbo@bolius.dk

Layout
Christina Daugaard, chd@bolius.dk (ansv.)

Korrektur
Heidi Korsgaard

Forsidefoto
Kira Brandt

Salg
Bettina Thyge Thomasen, btt@bolius.dk
Anja Kjer, akk@bolius.dk

Udgivelser
8 numre i 2010

Tilmeldt Dansk Oplagskontrol

Tilmeldt Index Danmark, Gallup
Medlem af Dansk Fagpresse

Oplag: 90.000 eksemplarer

Tryk
Stibo Graphic A/S, der er miljøcertificeret efter ISO 14001 og EMAS. Papiret er fremstillet på papirfabrikker, der er miljøcertificerede efter ISO 14001 og EMAS.

Abonnement på BEDRE HJEM
Et abonnement på BEDRE HJEM er GRATIS. For 8 udgaver betaler du alene 152 kr. i alt for porto og gebyr. Med i abonnementet følger klub BOLIUS med medlemsfordele som rabat på udvalgte produkter.

Læs mere på www.bedrehjem.dk
Medlemsservice: 70 23 03 07
E-mail: service@klubbolius.dk

Udgiver
Bolius Boligejernes Videncenter A/S
Lautrupvang 2, 1., 2750 Ballerup
Telefon: 70 23 63 13 www.bolius.dk

Direktør
Ulrik Heilmann, uh@bolius.dk

Bolius er et helejet Realdaniaselskab, hvis formål er at øge livskvaliteten gennem det byggede miljø.

Ophavsret
Indholdet i BEDRE HJEM må ikke anvendes i annoncer og andet salgspjemed uden udgiverens skriftlige tilladelse.

Forbehold
Artikler og anbefalinger i BEDRE HJEM er vejledende og kan derfor ikke erstatte individuel rådgivning. BEDRE HJEM påtager sig derfor ikke ansvaret for eventuelle fejl omkring priser og kvaliteter i artiklerne.

BOLIUS
BOLIGEJERNES VIDENCENTER

Realdania

» Det er lige nu, vi som boligejere har den allerbedste tid på året.

Tak – og god sommer

Det er en gave for et magasin at have engagerede læsere. Og det har været en særlig gave for os på BEDRE HJEM, at 3.000 læsere har taget sig tid til at give os svar på den undersøgelse, vi via mail sendte til vores abonnenter for nylig.

Derfor skal der fra min side lyde en stor tak for alle kommentarer, forslag, holdninger og meninger. Vi har fået bekræftet, at vi i bund og grund laver et magasin, som hele husstanden godt kan lide at læse, bliver klogere og inspireret af, og vi ved nu også, hvad I gerne vil have mere at vide om.

Undersøgelsen viser klart, at boligejerne er blevet meget mere interesseret i energirenovering. Næsten ni ud af ti svarer, at man har interesse for energibesparende foranstaltninger, og det betyder selvfølgelig, at vi fremover i BEDRE HJEM vil have mere af den slags. Denne gang viser vi, hvordan du kan ordne haven energivenligt, men hvis du har ideer, tanker eller ligefrem selv har gjort noget ved din bolig, som du gerne vil dele med andre, vil jeg meget gerne høre fra dig på sbr@bolius.dk

Sommeren er nu endelig kommet til Danmark. Det betyder tid ude i haven, tid til at slappe af, grille og hygge med venner og familie. Men haven kan faktisk også bruges til rigtig meget andet, hvis man tænker lidt kreativt, og det hjælper vi dig med i denne udgave af BEDRE HJEM. Mød familien, der har lavet en del af haven om til en legeplads, og mød Henrik Withen, der har omdannet et hjørne af sin have til et motionscenter, så han kan kombinere sin sport med samværet med familien.

God sommer – husk at nyde dit hus og din have. Det er lige nu, vi som boligejere har den allerbedste tid på året. Personligt glæder jeg mig til åbne terrassedøre, middage på terrassen, blomster i fuldt flor og lange lyse aftner under markisen.

Steen Breiner, chefredaktør

Ps: Vinderne af gavekort i forbindelse med læserundersøgelsen blev Finn Skov, Nyborg, Peter Jørgensen, Århus og Nanna Junker, Nærum

EnergiboligPLAN

– gør huset lidt grønnere

agents

Få et sundere hjem

Tænk miljørigtigt

Gør dit hus mere værd

Spar penge på varmeregningen

Bolius og Energibolig har udviklet EnergiboligPLAN, som hjælper dig med at finde, finansiere og udføre de mest rentable energiforbedringer i dit hus.

En autoriseret energikonsulent fra Bolius gennemgår dit hus fra kælder til kvist, og udarbejder en EnergiboligPLAN, som giver dig en prioriteret liste over de vigtigste energiforbedringer.

Efterfølgende gennemgår Energiboligs konsulent planen med dig, og tilbyder at skaffe to tilbud på hver energiforbedring fra kompetente og garanti-dækkede leverandører med speciale i energi.

Vi kan også hjælpe dig med at få et tilbud på finansieringen gennem Realkredit Danmark, så energibesparelsen kan bruges til at afdrage på realkreditlånet.

Som ofte kan din energiforbedring udføres uden du skal have pengene op af lommen – faktisk går det tit den anden vej – og det synes vi er ... **grøn fornuft!**

EnergiboligPLAN koster kun kr. 2.950

og bestilles på www.energiboligplan.dk eller på 7512 5000

BOLIUS
BOLIGEJERNES VIDENCENTER

Varmetæppe

Til den kølige aften på terrassen har Hay disse håndlavede, unikke plaider. Mål 140 x 200 cm. Pris 999 kr. hayshop.dk

Eksotisk skygge

Når solen bliver for stærk. Parasollen Bamboo har en diameter på 170 cm, mens Hawaii måler 200 cm i diameter. Pris henholdsvis 599 kr. og 499 kr. ilva.dk

Helårskummer

Elegante blomsterkummer til terrassen, lavet i teak, der gør, at de kan stå ude hele året. Fås i tre størrelser. Diameter 34, 43 og 51 cm, alle med højden 29,5 cm. Pris henholdsvis 1.495, 1.995 og 2.495 kr. triptrap.dk

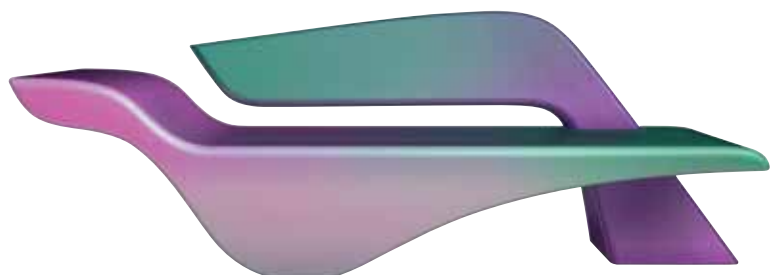

Sæbekassebil de luxe

Nyfortolkning af den klassiske sæbekassebil. De skæve vinkler og brædder giver den et hjemmelavet look. I lakeret bøgetræ. Pris 18.000 kr. casanovafurniture.dk

Skulpturel sofa

Er du ude efter et unikt møbel, er denne chaiselong et godt bud. Model Pierce er designet af Karim Rashid. Pris 9.370 kr. softline.dk

På hovedet

Plant køkkenurterne på hovedet – uden at de falder ud. Tank i toppen vander planten drypvis, rækker til en uge. Pris 249 kr. designdelicatessen.dk

Havejerens drøm

Smæk benene op og nyd at se din plæne blive slået af robotplæneklipperen Wiper Blitz; klarer plæner op til 10.000 m² og hældninger op til 30 grader. Pris 8.900 kr. multikoeb.dk

Vandtæt

Plast indvendig gør urtepotteskjuleren vandtæt. Barfota passer til potter op til 14 cm i diameter. Pris pr. stk. 19 kr. ikea.dk

Mobil bålplads

Fuldt udrustet køkken lige til at sætte over havebålet med gryde, BBQ-pande, grillrist og pandekagepande. Samlet pris for alle dele vist på billedet 3.271 kr. bon-fire.dk

Klampenborghylde

Moderne udgave af amagerhylde med plads til nips og alle de gode minder. Reolen Collect er i bejdet fyrretræ. Pris 20.000 kr. casanovafurniture.dk

Easy Reader

Stol eller bibliotek? Model Easy Reader er begge dele, et læsemøbel med plads til 30 bøger. Pris 11.700 kr. designdelicatessen.dk

Roaster

Radio og toaster i én. Trinløs indstilling af ristningsgrad. FM-radio med fem faste kanaler. Har vundet pris i USA. Sort lak eller hvid højglans. Pris 700 kr. obhordica.dk

Bæredygtigt bord

Havebord i eukalyptustræ, fældet i FSC-certificerede skove, der sikrer bæredygtighed i produktionen. Model Greenville måler 103 x 190 cm. Pris 2.999 kr. ilva.dk

Fuglefunkis

Sødt, sjovt og anderledes fuglehus, redekasse og foderbræt. Kan monteres på væg, stakit eller træ. Pris 399 kr. pindhus.dk

Frækkert

Pift spisestuen op med Cavona, klassisk stol i fræk farve og genomsigtigt akryl. Fås også i sort og hvid. Pris 649 kr. boconcept.dk

Ryk stuen udenfor

Sættet består af seks moduler, to puf, to med ryg, et hjørne og et bord. Flyt rundt med modulerne og skab dit eget loungeområde. Med aluminiumsrammer og polyrattan-flet; vedligeholdelsesfrit. Pris 12.395 kr. greensby.dk

Sommerkande

Pink melaminkande. Mål: H 22cm, diameter 13cm, 1,75 liter. Pris 179 kr. boxdelux.dk

Plantebord med zinktop

Superpraktisk plantebord m. top i zink. Bordet har en hylde til afsætningsplads og to gode skuffer. Mål: h 78 x b 100 x d 48 cm. Pris 1.249 kr. vintage-huset.dk

La' det swinge

Hængebænk i hvid rattan. To jernkæder til ophæng medfølger til hængebænken. Længde 110 cm 70 x 73 cm. Pris 2.795 kr. hoejgaardbrugskunst.dk

Bliv klar til den nye have-sæson!

Drømmen om et drivhus starter her

Drivhuscenter Danmark er en gruppe af havecentre, med speciale i rådgivning i alt fra hobbydrivhuse til orangerier. Vi forhandler udelukkende Juliana produkter og er eneforhandler af Botanica.

Et drivhus er enhver haveejers stolthed, og giver glæde og oplevelser i mange år. Drivhuset er stedet hvor du forlænger sommeren og glæden ved at være ude.

Besøg Drivhuscenter Danmark 11 steder i landet og se alt fra det lille hobbydrivhus til større pavilloner og de helt store orangerier.

Eller tjek drivhuscenterdanmark.dk hvor du kan se alle produkter og købe de fleste i vores webshop.

Drivhuscenterdanmark.dk

Juliana Premium fra kr. **11.995.-**

Drivhuse fra **1-100 m²**
Drivhuscenter-danmark.dk

 JULIANA[®]

BOTANICA
LET THE SUN SHINE IN

Hørsholm.....	4050 5340
Holbæk	5943 0945
Roskilde.....	4675 5211
Toksværd	5556 2239
Kalundborg	5956 6080
Odense.....	6311 3666
Middelfart	2125 1227
Odder	8654 1133
Holstebro.....	2087 9697
Århus	8622 0288
Aalborg	2940 1440

Over hele landet tvinges boligejere til at overtage kommunale veje, fordi kommunerne skal spare. Det påfører boligejerne enorme udgifter til vedligeholdelse, fordi vejene er i dårlig stand, når de overtager dem.

VÆRSKO

nu er vejen jeres

Af: Aksel Brinck **Tegning:** Lars Andersen **Foto og research:** Kristoffer Høst-Madsen

Her er en gave, du ikke skal glæde dig til at få: vejen uden for dit hus. Hvis ikke du allerede bor på en af landets mange private fællesveje, kan du meget vel blive den næste ejer af din egen asfalt. Kommunerne skal spare, så nu har de også fokus på udgifterne til at vedligeholde de danske villaveje.

Derfor oplever flere og flere boligejere, at de selv skal afholde udgifterne til vedligeholdelse af deres vej. Det sker over hele landet og gerne i store bidder ad gangen, vurderer kommuneforskere. Senest har Lyngby-Taarbæk Kommune nord for København meddelt, at i alt 24,5 km vej skifter status fra offentlig til privat fællesvej, og de lægger ikke skjul på, at de gør det for at spare penge.

Regeringen har meldt ud, at der skal være nulvækst i det offentlige. Men den har også slået fast, at regionerne skal have flere penge til især sundhedsområdet. Det betyder, at andre skal spare det hjem, som sundhedsudgifterne øges med. Det kommer blandt andet til at gå ud over kommunerne.

"Hvis regeringens udmeldinger står til troende, så bliver der smalhals i den kommunale økonomi i årene fremover", siger professor Jens Blom-Hansen, Institut for Statskundskab ved Aarhus Universitet, og fortsætter:

"Kommunerne vil gøre alt, hvad de kan for at finde besparelser, og herunder vil de også kigge på muligheden for at nedklassificere offentlige veje til private fællesveje".

Måske synes du, at det skam er meget attraktivt at eje sin egen vej. Men kommunen forærer dig ikke bare en vej.

Sammen med gaven følger en lang række forpligtelser. Og du skal ikke regne med at kunne disponere frit over, hvordan din vej skal behandles, og hvad den skal bruges til.

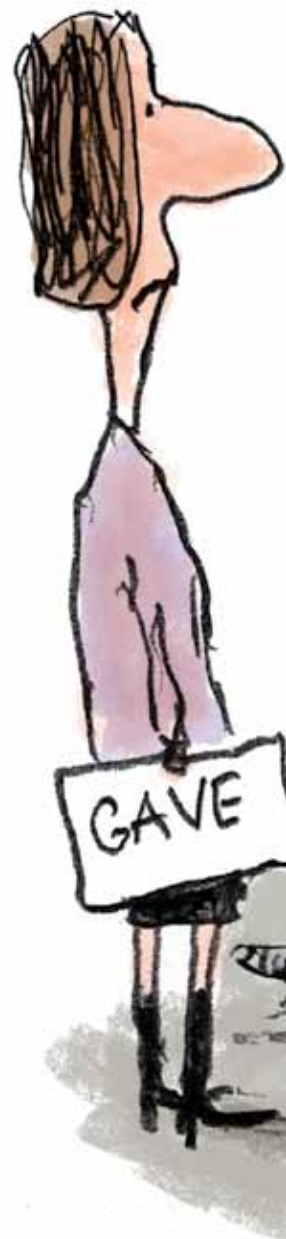
De bestemmer, du betaler

Når du bliver vejejer, overtager du samtidig ansvaret for vejen. Det betyder, at du er forpligtiget til at vedligeholde vejen, så den til enhver tid overholder en vis standard. Her er det værd at bemærke, at kommunen stadig er vejmyndighed, og derfor har det afgørende ord i forhold til, om vejen er i en passende stand. Gave eller ej.

Det kan måske virke som en overskuelig opgave at vedligeholde en stille villavej, men der er mange ting, som kan påvirke opgavens omfang. Omlægning af trafikken for eksempel har du ingen indflydelse på. Så hvis en trafikåre, der går parallelt med din vej, lukkes, så får du pludselig en masse gennemkørende trafik.

Og i de store byer har kommunerne igennem årene indført betaling for parkering på offentlige veje. Det har medført, at bilisterne søger mod de gratis p-pladser på de private fællesveje.

Netop i København føler de sig ikke specielt godt behandlet af kommunen. Grundejeren er en paraplyorganisation for københavnske grundejerforeninger, og de har i årevis forsøgt at løse problemerne gennem dialog med kommunen.

LOV MIG, I PASSER
GODT PÅ DEN..

**” KOMMUNERNE VIL GØRE ALT FOR AT
FINDE BESPARELSER, BL.A. AT GØRE
OFFENTLIGE VEJE TIL PRIVATE VEJE.**

JENS BLOM-HANSEN, PROFESSOR VED INSTITUT FOR STATSKUNDSKAB, AARHUS UNIVERSITET

”Det er meget svært at trænge igennem til forvaltningen. Det virker, som om man ser bort fra vores rettigheder, for ellers kan de ikke få de overordnede planer for vejnettet til at hænge sammen,” siger Erik Honoré, der er næstformand i Grundejeren.

”Vi står i den mærkelige situation, at vi skal betale for vedligeholdelsen, men har ingen rettigheder. Og vi skal vel at mærke betale med i forvejen beskattede midler”, tilføjer han.

Kommunen bestemmer

Du skal altså ikke forvente, at du kan få lov til at lukke din vej for gennemkørende trafik, selv om du er blevet vejejer. Kom-

munen er stadig vejmyndighed, og de skal tage hensyn til kommunens samlede trafikplan.

Desuden har færdselspolitiet noget at skulle have sagt i forhold til trafikikkerheden. Det er heller ikke muligt at nægte at modtage gaven fra kommunen.

”Der er ingen tvivl om, at kommunen har lov til at nedklassificere offentlig vej til privat fællesvej”, siger konsulent Marianne Elmvang fra Kommunernes Landsforening (KL).

Der skal naturligvis være en trafikmæssig begrundelse, men ellers har kommunen stort set frit spil. Og hvis du vil klage over en nedklassificering, så skal du klage til ... kommunen.

Kommunen har også meget frie tøjler i forhold til, hvilken stand de overdrager vejene i. Eksempelvis sparer Lyngby-Taarbæk seks millioner på vejbudgettet. Som et plaster på såret for grundejerne, er der afsat tre millioner til udbedring af de værste skader. Med udgangspunkt i det regnestykke er der nogle grundejere, der kommer til at overtage veje, der ikke lever op til kommunens standard.

” VI STÅR I DEN SITUATION, AT VI SKAL BETALE FOR VEDLIGEHOLDDELSEN, MEN HAR INGEN RETTIGHEDER.

ERIK HONORÉ, NÆSTFORMAND I GRUNDEJEREN. (FÆLLESFORENINGEN AF GRUNDEJERFORENINGER I KØBENHAVN).

Fakta om private fællesveje

- Når kommunen omdanner en offentlig vej til en privat fællesvej, behøver den ikke aflevere vejen i en bestemt stand. Grundejerne kan derfor ikke kræve, at kommunen udbedrer eventuelle skader på vejen, før vejen overdrages. Og kommunen kan efterfølgende pålægge grundejerne at istandsætte vejen. Men hvis en kommune derimod opklassificerer en vej fra privat fællesvej til offentlig vej, kan kommunen forlange, at grundejerne istandsætter vejen inden overdragelse.
- Vejnettet er opdelt i et hierarki. Statens veje (hovedlandevejene og landevejene) er øverst. Herefter kommer kommunernes veje (kommuneveje). Disse veje er offentlige veje. Nederst i hierarkiet befinder de private (fælles)veje sig. En privat fællesvej er en vej, gade, bro eller plads, der ikke er en offentlig vej, og som tjener som færdselsareal for en anden ejendom, end den ejendom vejen ligger på.
- Kommunen kan som vejmyndighed træffe afgørelse, om en vej skal nedklassificeres fra offentlig vej til privat fællesvej. Tilsvarende kan kommunen omdanne private fællesveje til offentlig vej. Desuden er det kommunen, som bestemmer, om den private fællesvej trænger til istandsættelse, vedligeholdelse og udbedring af skader. Kommunen kan altså tvinge grundejerne til at bringe vejen op i en standard, som kommunen finder passende.

Slå jer sammen om opgaven

Hvis du bor på en privat fællesvej, er du formentlig allerede medlem af en grundejerforening eller et vejlaug, så I sammen i kvarteret kan håndtere det praktiske omkring vejens vedligeholdelse. Men hvad er egentlig det bedste at gøre, hvis man får overdraget en vej af kommunen?

Kommunen stiller ingen krav om, hvordan du løser opgaven med at vedligeholde din private fællesvej. Myndigheden tager udelukkende stilling til vejens stand. Det er derfor helt op til de enkelte grundejere, hvordan de vil organisere arbejdet. Det er i sidste ende alligevel altid ejeren af matriklen, der bærer ansvaret over for myndighederne.

Det er som regel den bedste løsning, hvis du går sammen med de andre beboere langs vejen. En velfungerende grundejerforening vil kunne indføre en solidarisk ordning, hvor hver matrikel indbetaler et årligt beløb til vejbudgettet. På den måde slipper den enkelte grundejer for de til tider temmelig dyre regninger på reparation af vejen.

Eksempelvis kan genetableringen af en regnvandsbrønd, der er sunket sammen, snildt løbe op i 50.000 kroner. Og er din vej i så dårlig stand, at asfalten skal udskiftes, kan prisen svinge mellem 20.000 og 100.000 kroner.

Kan vejejerne enes i et vejlaug eller en grundejerforening, hvor opgaven løftes i samlet flok, kan vejen som regel holdes for nogle få hundrede kroner om året pr. husstand. Og så slipper du for en uforudset udgift på mange tusinde kroner.

Hvis vejejerne derimod hverken har en grundejerforening eller et vejlaug, er det den enkelte grundejer, der selv bærer ansvaret og udgiften. Og det kan blive temmelig dyrt at få asfaltfirmaet ud for kun at lave dine få meter vej.

Mange steder er der allerede tinglyst tvungent medlemskab af en grundejerforening, og det er grundejerforeningens vedtægter, som afgør, om foreningen også tager sig af vedligeholdelsen af vejen. Så der er reelt ikke noget valg ret mange steder.

Læs mere:

bolius.dk/vej_pligter
bolius.dk/grundejerforening
bolius.dk/vej_offentlig
bolius.dk/vej_privat
bolius.dk/vejlav

Sådan gør I

- Lav en solidarisk betalingsordning sammen med vejens andre grundejere. Du kan måske ikke se fordelene her og nu, men du bliver lykkelig for fællesskabet, når asfalten foran dit hus skal udskiftes.
- Du kan tegne en forsikring, der dækker skader opstået som følge af huller i netop din asfalt. Men sådan en forsikring er temmelig dyr, hvis du er alene om den. Mange steder koster forsikringen næsten det samme for dig som enkeltperson, som forsikringen ville koste for hele vejen tilsammen.
- Skriv nummerpladen ned på al tung trafik, du ser på din vej. Eller endnu bedre: tag et billede. Et billede taget med en mobiltelefon er ofte godt nok som dokumentation, hvis en lastbil har kørt dit fortov i stykker eller væltet et skilt. Har du dokumentationen i orden, kan du sende regningen videre til vognmanden.
- Hvis grundejerne står sammen i en grundejerforening eller et vejlaug, vil det have en positiv effekt på jeres forhandlingsposition over for vejmyndigheden. Desuden får I bedre råd til ekspertbistand fra rådgivende ingeniører, når I deler regningen imellem jer, så I ikke står alene over for kommunens eksperter fra teknisk forvaltning.

En kørebane fyldt med huller og smuldrende asfalt.

Den og en stor reparationsregning skal Steffen Wissing og hans

naboer overtage, fordi kommunen skal spare.

Tvunget til at eje vejen

Engbakken er en dejlig villavej på en lun dag, hvor solen står lavt og smukt for enden af vejen. Det er en blandet vej med både etageejendomme, villaer, små forretninger og en hyggelig cafe. Området emmer af idyl og det nordlige Københavns diskrete charme. Lige indtil blikket sænker sig: Asfalten ligner en baggård på Vesterbro, der blev glemt under byfornyelsen.

Steffen Wissing har siden 1998 boet på villavejen i Virum sammen med sin hustru, Jacqueline, og deres tre børn. Men ikke alting er, som det plejer at være. Virum hører hjemme i Lyngby-Taarbæk Kommune, hvor man er i gang med at ændre – eller nedklassificere, som det hedder – 24,5 km fra offentlig vej til privat fællesvej. Det betyder, at Steffen Wissing fra næste år selv ejer asfalten og ikke mindst det ansvar, der hører med til at være vejejer.

“Jeg har egentlig ikke noget imod at skulle betale for vedligeholdelsen af vejen, der jo er adgangen til mit eget hus. Alt skal jo ikke nødvendigvis være betalt over skatten”, siger Steffen Wissing.

Men problemet er, at vejens beskaffenhed er utrolig ringe. Mange steder er asfalten fyldt med store huller, hvor den porøse asfalt nærmest skaller af, som havde den fået en kraftig solskoldning. Vejens profil er usædvanlig buet, og hældningen ud mod kantstenen er så kraftig, at man skulle tro, stabilgruset under vejbanen er skyllet bort af styrtregn. Cirka en meter fra kantstenen er asfalten ligesom ved at knække, og der er lange revner på langs af køreretningen.

Kommunen: Vi skal spare

Lyngby-Taarbæk Kommune har netop genfremsat sit forslag om, at 24,5 km af kommunens veje skal nedklassificeres. Forslaget blev også fremsat for et år siden, men med cirka 600 indsigelser i høringsperioden mistede byrådet lysten til at gennemføre nedklassificeringen i et valgår. Kommunens formand for teknisk udvalg, Paul Knudsen (V), lægger ikke skjul på, hvorfor vejene nedklassificeres. “Det skal ikke være nogen hemmelighed, at vi har skullet finde besparelser,

og ved at nedklassificere vejene sparer vi seks millioner kroner”, forklarer han.

Kommunen er dog klar over, at nogle af vejene ikke er i den bedste stand. Derfor er der afsat tre millioner til renovering af særligt nedslidte veje. Men der er endnu ikke truffet beslutning om, hvilke veje der bliver begunstiget. Men når besparelsen er dobbelt så stor som hensættelsen, betyder det, at der ikke bliver råd til istandsættelse af samtlige nedklassificerede strækninger.

Der har allerede været mange forskellige bud på, hvad det kommer til at koste at renovere Engbakken. Beløbene svinger fra 20.000 til helt op mod 100.000 kroner pr. grundejer.

“Hvis det koster 50.000 kroner per husstand, kan det jo tvinge folk fra hus og hjem”, siger Steffen Wissing.

“Som sagt har jeg ikke noget imod at betale for min egen vej, men jeg skal jo betale med tilbagevirkende kraft, for mange af skaderne er gamle og skyldes mange års ringe vedligeholdelse”.

Lyngby-Taarbæk Kommune har tilbudt grundejerne, at de efter nedklassificeringen kan give opgaven med at vedligeholde vejene til kommunen for 38 kroner per meter. Men kommunen vil kun gøre det til den pris, hvis hele vejen tilmelder sig kommunens vedligeholdelse.

Steffen Wissing er i dag medlem af Kollelev Grundejerforening. Det er en frivillig forening, og der er ikke tinglyst krav om medlemskab for vejens grundejere. Faktisk er nogle af vejens beboere medlem af Virum Grundejerforening, så det ligger ikke lige for at få tilmeldt hele vejen til kommunens tilbud om vedligeholdelse. Derfor kan det sagtens ske, at den enkelte grundejer pludselig står med en regning på 20.000-50.000 kroner, fordi asfalten skal skiftes på matriklen. Den tanke bryder Steffen Wissing sig ikke om, selv om hans asfalt umiddelbart ser rimelig ud.

“Jeg synes, at det vil være hamrende asocialt, hvis de lader enkelte borgere alene med sådan en udgift. Der er jo en reel risiko for udgifter i den størrelsesorden”, siger Steffen Wissing.

”

**HVIS DET KOSTER 50.000 KR.
PR. HUSSTAND, KAN DET JO
KOSTE FOLK HUS OG HJEM.**

STEFFEN WISSING, VEJEJER

”

DA VI FLYTTEDE IND, VAR DET EN STILLE VILLAVEJ. I DAG BOR VI PÅ EN PARKERINGSPLADS.

SVEN ANTHONISEN, VEJEJER

Som medejer af vejen ud for din grund risikerer du totalt kaos,

hvis det offentlige bygger en ny togstation i nærheden

Fra stillevej til trafikhelvede

Umiddelbart virker området nord for Vanløse Station i København meget fredeligt, men der er parkerede biler over alt. Det er stort set umuligt at finde lidt ledig kantsten, hvor man kan efterlade bilen på en almindelig, grå hverdag.

“Det er jo dejligt, at vi har fået en metrostation, men hvor verdensfjern har man lov til at være, når man kan bygge en metro-endestation uden at etablere en eneste parkeringsplads,” siger Sven Anthonisen, som sammen med hustruen Lene for 35 år siden købte et halvt hus på Kaløvej - en af de mange små private villaveje nord for Vanløse Station.

De elendige parkeringsforhold medfører store problemer for boligejerne: den fremmede trafik slider på vejen, og der er kun ejerne af vejen til at betale for det. Dertil kommer, at de skal parkere langt væk fra deres egne boliger, fordi bilisterne søger derhen, hvor der er ledige pladser, altså også til de private fællesveje i området.

Derfor har Grundejerforeningen Katrinedal søgt kommunen om at få etableret tidsbegrænset parkering samtidig med at beboerne får licens til at holde i kvarteret. Men det har kommunen afslået. Hvis der skal laves totimers parkering, så kommer det også til at gælde for grundejerne.

“Hvor tåbeligt kan det blive, når man ikke engang kan få en licens til at parkere på sin egen vej,” siger Sven Anthonisen.

Ud over de mange pendlere, som parkerer på de private veje, har mange bilister fundet ud af, at det er alletiders sted at langtidsparkere, når man skal ud at rejse. Metroen fra Vanløse fortsætter hele vejen ud til lufthavnen. Det var specielt tydeligt for beboerne i vinter, hvor de ofte så biler holde med op til fjorten dages sne på taget.

“Vi skænkede det ikke en tanke, at vejen var privat, dengang vi købte huset,” fortæller Sven Anthonisen, der egentlig har en meget medmenneskelig holdning til, at folk, der skal handle eller har andre ærinder i området omkring Vanløse station, naturligvis kan parkere i villakvarteret.

“Da vi flyttede ind, var det en stille villavej. I dag bor vi på en parkeringsplads,” siger Sven Anthonisen.

Før i tiden blev det diskuteret i grundejerforeningen, om man skulle søge om tilladelse til at etablere vejbump, fordi der var enkelte fartbøller på de fredelige villaveje. Dengang var fartsynderne et problem for kvarterets børn. Det problem har de ikke længere, for bilerne holder så tæt, at bilisterne kun med nød og næppe kan snegle frem imellem de køretøjer, der holder kofanger ved kofanger på begge sider af vejene.

“Men det er ikke blevet mindre farligt for børnene at krydse vejen, for nu bilerne holder så tæt, at børnene ikke har en chance for at orientere sig,” siger Sven.

Udgifter stiger hele tiden

De trafikale problemer betyder også noget for udgifterne til at vedligeholde de private fællesveje. For 10 år siden havde grundejerforeningen et vejbudget på 230.000 kroner. I år er budgettet på 350.000 kroner, og de overvejer at hæve den post med 25 procent til næste år. Men det er ikke udgiften på 350 kroner om året, der generer familien Anthonisen.

“Det er som sådan ikke noget problem, at vi skal betale for vedligeholdelsen af vores egen vej. Det er alle de små ting, som hober sig op. Når man igen er nødt til selv at parkere langt væk fra huset, når der igen er kommet en ridse, eller der er kørt et sidespejl af bilen. Det kan jo ske, men det bliver bare for meget,” siger Sven.

Derfor efterlyser grundejerforeningen en helhedsløsning, for selv om de ejer deres egen vej, kan de ikke selv få lov til at lave deres egne parkeringsløsninger. Og kommunen bliver ved med at gennemføre tiltag, som eksempelvis metrostation og cykelsti., som er et irritationsmoment for beboerne, fordi der ikke er tænkt på helheden.

“Det er jo også irriterende at betale så mange penge til et kommunalt styre, som ikke kan løse problemerne”, siger Sven Anthonisen.

Spørg om økonomi

Poul Gammelgaard
Cand.polit. og rådgiver
på boligøkonomen.dk

Har du spørgsmål til Poul,
mail til:
bedrehjem@bolius.dk

Vi forsøger at besvare så mange
spørgsmål som muligt.

Skal vi låne allerede nu?

Vi bor i øjeblikket i en ejerlejlighed, men for cirka et halvt år siden købte vi en byggegrund, som vi vil bygge på. Ifølge byggekontrakten er huset færdigt efter et halvt år. Vores bank vil gerne have, at vi optager realkreditlånet, inden huset er bygget færdigt, men er det en god ide?

Med venlig hilsen Karen

Kære Karen.

Spørgsmålet er ikke helt så enkelt at svare på, fordi der er flere ubekendte faktorer, som spiller ind, og som trækker i hver sin retning. Hvis man ikke er i stand til at betale huset kontant, kan man enten vælge et midlertidigt byggelån i banken eller optage realkreditlånet fra starten af – sidstnævnte kaldes et forhåndslån. Vælger du byggelånet, så erstattes det af realkreditlån, når det endelige byggeri står færdigt. Optager I realkreditlånet med det samme, skal banken stille en garanti over for realkreditselskabet, da de ellers ikke må udbetale lånet. Prisen for garantien skal I betale, og I begynder at betale ydelser på realkreditlånet med det samme. Til gengæld er renterne på realkreditlån normalt lavere end på et byggelån, hvor I også betaler gebyrer for at oprette lånet. Hvis renten er steget markant, når byg-

geriet er færdigt, vil det have været en fordel at optage realkreditlånet som et forhåndslån, da I så har haft mulighed for at udnytte et lavere renteniveau. Venter I på, at overskuddet fra salg af ejerlejligheden bliver frigivet, så taler det for, at I ikke finansierer med realkreditlån fra starten. Det skyldes, at når I får pengene fra boligsalget i hånden, så behøver I ikke låne så mange penge.

Er boligpriserne steget i løbet af byggeperioden, kan I være heldige, at værdien af boligen er steget så meget, at I kan låne flere penge via realkreditlån end forventet. Det taler for, at I venter med at optage realkreditlånet, da I så slipper for at optage det over to gange, hvilket er forbundet med ekstra oprettelsesomkostninger. Uanset hvordan I vender og drejer det, er der fordele og ulemper ved begge muligheder for finansiering, og en præcis vurdering af, hvad der bedst kan svare sig, kræver, at jeg får indblik i jeres byggepapirer og tilbud fra banken. Men under alle omstændigheder giver et forhåndslån mulighed for at kende låneomkostningerne fra starten. Det giver ro i sjælen og overskud til alle de andre ting, I har at tænke på i forbindelse med et nybyggeri.

Hilsen Poul Gammelgaard

Hvad koster det at låne 1 mio.?

Hvad koster det at oprette et realkreditlån på 1 mio. kr.?

Med venlig hilsen Malte

Kære Malte.

Hvis du skal have 1 mio. kr. udbetalt, koster det cirka 25.000–28.000 kr. at oprette

lånet, hvis det skal kurssikres. Omkring 17.000–18.000 kr. stammer fra tinglysningsafgift til staten. De præcise omkostninger afhænger af lånetype, realkreditselskab og renten.

Hilsen Poul Gammelgaard

Sofabordet 'Bowl' er lavet i hvid glasfiber med bordplade i valnødder. Bordet måler 39 cm i højden og er 90 cm i diameter. Prisen er 5.999 kroner hos Bolia.

**GODT
TÆNKT**

DETTE ER ET SOFABORD

'Skålen' er et utraditionelt sofabord med god plads til opbevaring.

Af: Bettina Wøhlk Foto: Rikke Frost

Et sofabord med plads til opbevaring – sådan lød bestillingsopgaven fra firmaet Bolia til Rikke Frost, der er industriel designer og bosiddende i Århus.

Rikke Frost sendte flere forslag af sted og ét af dem var sofabordet med navnet 'Bowl'.

"Jeg har taget udgangspunkt i det funktionelle og forsøgt at designe et bord, der kan rumme mere end blot et blad, samtidig med at bordet ikke måtte blive for stort. Jeg arbejdede hurtigt med den runde form, da den rent formmæssigt passer til alle typer sofaer og udtryksmæssigt syner mindre end fir-kantede borde", forklarer Rikke Frost og fortsætter:

"Det skal være nemt at få adgang til opbevaring, ellers bruger man det ikke i praksis. I 'Bowl' drejes top-pladen i valnød let til siden og giver adgang til opbevaringen i den hvide, tre-delte skålformede bund. Det hvide er i flot kontrast til det varme og mørke valnøddetræ, som giver bordet et enkelt og stilrent udtryk. Designet er blevet en skulpturel form med praktisk opbevaring".

Sofabordet er ikke det eneste, Rikke Frost har designet for Bolia. Hun kontaktede selv firmaet for nogle år siden og har blandt andet designet entrémøbler og en sofa for dem. Rikke Frost er uddannet industriel designer fra Arkitektskolen i

Århus i 2000 og har bl.a. arbejdet for Hammel Furniture samt den engelske møbeldetailkæde Heal & Son i London. I 2004 etablerede hun firmaet Rikke Frost og har siden arbejdet freelance og designet møbler for forskellige firmaer som Cane Line og Idémøbler.

Med foden under eget bord som selvstændig er der plads til både fantasi og leg – og det er vigtigt for Rikke Frost, der helst ikke vil sættes i bås. Hun spænder vidt og har arbejdet med både børnemøbler, sengemiljøer, hotelindretning og specialopgaver. Senest altså designopgaver for Bolia, hvor der er nye produkter undervejs i en helt anden kategori.

"Det er netop denne alsidighed i produktgrupper, der motiverer mig rigtig meget til at designe – og at jeg kan gøre det inden for samme firma, er jo bare super", fastslår Rikke Frost.

Industriel designer Rikke Frost, 37 år, er ét af de nye, lysende navne på den danske designhimmel. Hun har bl.a. modtaget en hæderspris for 'Bull's eye' i Erik Jørgensens designkonkurrence samt en designpris for reolsystemet 'Xplore'.

På en stikvej fra Gentoftegade lidt nord for København ligger denne charmerende villa fra begyndelsen af 1900-tallet. Med det karakteristiske tårn skiller huset sig markant ud fra de andre på vejen, og stiller man sig op på den lille altan i taget, er der et fint kig til Gentofte Sø.

TÅRNHØJ CHARME

Af: Katrine Martensen-Larsen Foto: Kira Brandt

HVEM: Loke og Gitte Havn med døtrene Selma og Hannah på henholdsvis 12 og 9 år.

HVAD: Hus fra 1901 på 200 km². fordelt på to etager. Herudover et udnyttet loftsrums.

HVOR: Gentofte nord for København.

“Vi faldt pladask for husets charme”, fortæller Loke Havn, som sammen med sin kone Gitte købte villaen i 2006.

”Men huset trængte til en kærlig hånd – nej mere end en kærlig hånd”, irttesætter Loke sig selv. For der var faktisk tale om den helt store istandsættelse. Fra udskiftning af vinduer til reparation af revner i udvendigt murværk.

”Og så selvfølgelig alt det sædvanlige med nyt bad og køkken og ma-ling af lofter og vægge”, fortsætter den energiske husejer, som har lavet en stor del af arbejdet selv.

Fra det grove til det fine

Og hvor man ofte støder på husejere, der er helt udmattede efter en omfattende og krævende renovering, er det helt anderledes her. Loke Havn, der igennem mange år har arbejdet inden for filmbranchen, lod sig ikke slå ud og har i øvrigt altid haft en stor glæde ved at gøre tingene selv.

”Jeg vil gerne have fingrene helt nede i detaljerne, men overlader det groveste arbejde til eksperter”, ler han, og fortsætter:

”Bedst er jeg til at finde på og få sjove alternative ideer, renovere gamle ting og sammensætte dem på nye måder, så de kan opfylde andre formål, end hvad de oprindeligt var tiltænkt”.

Unikke løsninger

Eksempler på Lokes unikke og sjove ideer er der mange af. For eksempel købte parret et standardkøkken i Ikea, men behandlede lågerne med tre lag af forskellige laserende malinger for at få et rå og patineret look.

”Ikeas køkkenskabe er lige så gode som alle andre, de er bare

01/ Gitte nyder en stille stund i sin lænestol fra Ikea. Maleriet, hvor Manets berømte fløjte-spillende dreng er malet med ind, er af Dag Aronson.

02/ Et kig fra køkkenet til spise-stuen, hvor spisebordet oprindeligt var en massiv egetræs-dør og to altanrækværk fra Bali. Hertil luftige spise-stuestole fra Manilla-huset. Lysekronen over bordet er fra K&Co. Antik. Det store oliemaleri, PORTAL, af Dag Aronson.

03/ Alle hvidevarer i køkkenet er fra Miele. De høje barstole fra 1000 Chairs er af valnød ligesom bordpladerne. Væggen i spise-stuen er malet i en delikat grå/beige tone. Farven hedder INT 3 og er fra Flügger.

01/ Et gammelt kinesisk skab, fra Rosmosegård Antik, har fået nyt liv som badeværelsesmøbel. Vasken er en fin skål af forsølvet messing, som parret har boret et hul i bunden af, og som kontrast et moderne armatur, Waterblade, fra Bad & Stil. **02/ + 03/** To andre eksempler på små fine arrangementer. **04/** Der er indrettet med lette og luftige møbler i hjørnet af havestuen. De to lette kurvestole og det lille bord kan let flyttes ud. De store vinduespartier sikrer maksimalt lysindfald, men sprosserne gør rummet hyggeligt.

langt billigere, og vi har så sat vores eget præg på det”, forklarer Loke. Et andet eksempel er det gamle kinesiske skab fundet hos en antikvitetshandler i Nordsjælland, og som i dag har fået ny funktion som badeværelsesmøbel efter nogle få justeringer. Vasken er en fin skål af forsølvet messing, som parret har boret et hul i bunden af, og vupti er der skabt et baderum med sjæl og historie – for ikke særlig mange penge.

Stemmingsfuld indretning

Rundt omkring i stuerne er der mange malerier, bøger, de æstetiske farver, møblerne og de fine små tablauer – et lys, et skrin, en blomst, en figur, et ur-værk, en flaske, en kurv, en lampe – opstillet i en vindueskarm, på et gammelt skab eller konsol. Tilfældigt ser det ud, men det er det langt fra. Og alt sammen gør hjemmet til noget helt særligt. Meget personligt og stemningsfuldt.

05/ Loke har selv tegnet reolerne rundt om døren til arbejdsværelset, der også på snedig vis gemmer en dør med sprosser og glas.

”

Bedst er jeg til at finde på og få sjove alternative ideer. LOKE HAVN

➤ Man kan gå på opdagelse i disse stuer, og spørger man til tingenes oprindelse, får man en anekdote fra Loke. Som for eksempel dengang han fandt en massiv egetræsdør og et par altanrækværk på Bali, og med stort besvær fik det sejlet til Danmark, så det i dag kan fungere som familiens spisebord. Den store apoteker-disk i kontoret, som parret fandt i en antikvitetsforretning i Ordrup, og som er kortet og har fået en hånddekoreret marmortræplade på toppen eller den drageudskårne lille træbænk fra Indonesien, som har fået plads i havestuen.

01/ Som det sig hør og bør er der direkte udgang til haven fra havestuen. Den drageudskårne lille træbænk har parret fundet på en rejse til Indonesien.

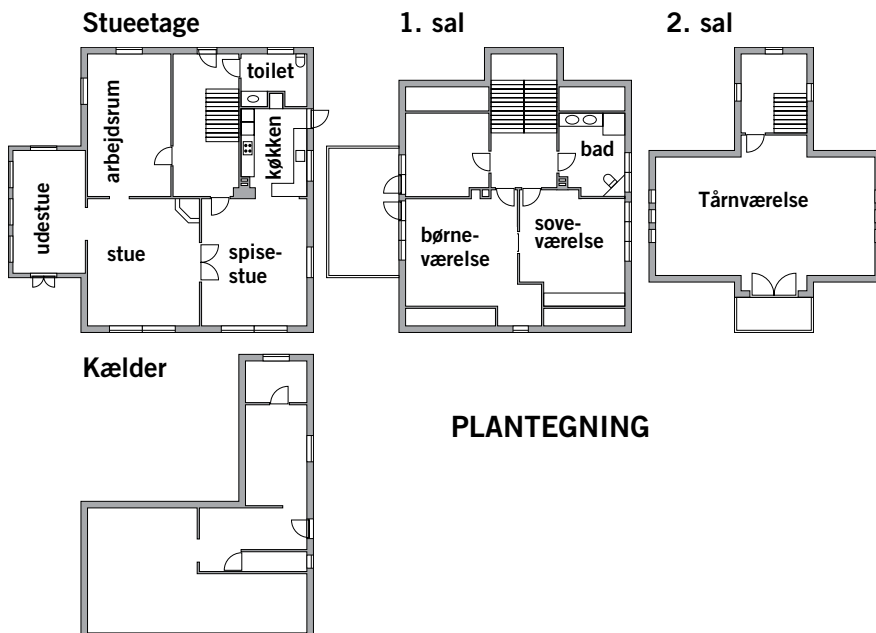
02/ Som i havestuen ligger der også i entreen fliser i det effektfulde skakternede mønster. Her er de sort/hvide.

03/ Indisk elefanttæppe og puder af kelim fra Persodan i Esbønderup på sengen i forældresoveværelset. Over sengen hænger et billede af Dag Aronson og to beige Bestlite væglamper.

04/ Loke Havn viser en kunstbog frem med nogle af sine yndlingskitsetegninger.

05/modsatte side Konsolbordet med marmorplade er fra Frankrig. Maleriet er købt på et loppemarked i Belgien og er malet af Belgiens svar på Storm P. Lampen med fod af eloxeret jern er fra Lysberg, Hansen & Therp.

LÆSERSERVICE

lysberg.com
 ikea.dk
 ilva.dk
 jlint.dk
 miele.dk
 1000chairs.dk
 siemens.dk
 flugger.dk
 formogkoekken.dk
 manillahuset.dk
 k-co.dk
 rosmosegaard.dk
 persodan.dk
 bestlite.dk
 badstil.dk

SKAB SELV STILEN

Lysekrone, 'Nelly'. H 55 x diameter 40 cm., 1.800 kr., House Doctor.

Maleri, 'Familie' malet af Dag Aronson. 140 x 180 cm., pris oplyses ved henvendelse, Dag Aronson/Billed-kunstnerne Forbund (BKF).

Af: Pernille Riis Foto: Leverandører

Det er ikke alle, der får mulighed for at bo i et slotslignende hus, men derfor kan du jo sagtens indrette dig flot og herskabeligt. Indret stuen med store og behagelige lænestole, lad lyset skinne gennem krystallerne på en lysekrone og fyld huset op med masser af kunst – gerne malerier fra alle dine yndlingskunstnere.

Lænestol, 'Ikea Stockholm' til to personer, vaskbart betræk i Röstånga-hvid, h 71 x b 112 x d 93 cm., 3.999 kr., Ikea.

TIP!

Udnyt væggen med en bogreol, der passer i mål i forhold til vægge og evt. døre. Derved får du udnyttet et meget større vægareal og får masser af plads til bøger og nips etc. Du kan få en snedker til at lave arbejdet for en rimelig pris.

Gavlpude i vævet silke/hør med frynser, 60 x 90 cm., 399 kr., fra Ilva.

Lanterne, H 53 cm., 240 kr., Tine K

Læserservice:

- Ikea, tlf. 7015 0909, ikea.dk
- Ilva, tlf. 7010 4020, ilva.dk
- House Doctor, tlf. 9725 2714, housedoctor.dk
- Tine K Home, tlf. 4566 0102, tinekhome.dk
- BKF/Dag Aronson, tlf. 5962 8292, bkf.dk/dag-aronson

Spørg om indretning

Lotte Raabo Larsen
Arkitekt maa og
kommunikationsdesigner

Har du spørgsmål til Lotte,
mail til: bedrehjem@bolius.dk

*Vi forsøger at besvare så
mange spørgsmål som
muligt.*

Hvordan kan vi indrette vores 1. sal?

Kære Lotte.

Vi har en 1. sal, der består af en stue og et lille kammer. Nu vil vi gerne rive væggen ned til kammeret, så vi kan få et stort gennemlyst rum med dagslys fra øst og vest. Der er udsigt mod vandet fra vinduesrækken mod øst. I det store nye rum vil vi gerne have plads til to computere og et tv, men det er en udfordring at skulle tage hensyn til både brændeovn, skrå vægge, trappe, udsigt, tv og computere.

Mvh hilsen Lisbeth

Kære Lisbeth.

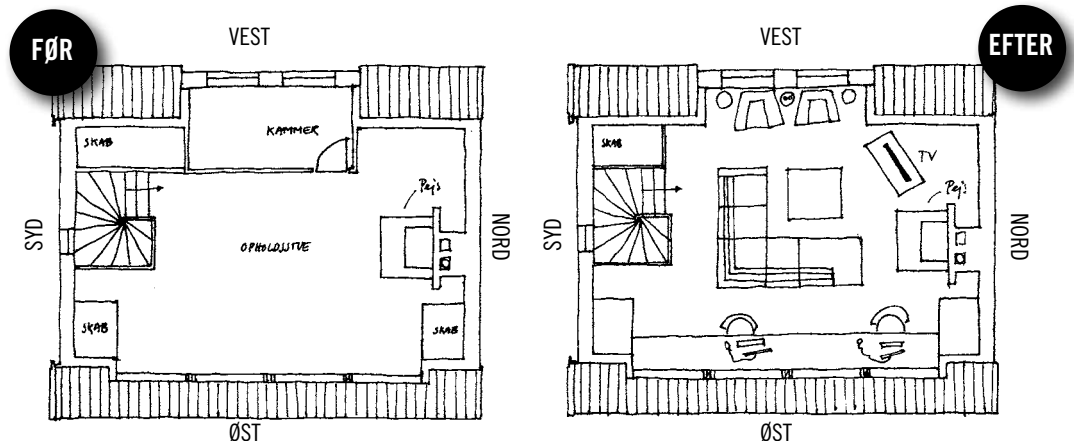
Når I fjerner væggen til det lille kammer, får I masser af dagslys, men også et rum uden vægplads og "gemmesteder" for rummets forskellige aktiviteter. Trapperum, tv, computerplads, pejs, samvær og afslapning skal kunne fungere

i samme rum. Opgaven bliver at skabe nogle tydeligt rodfæstede zoner i stuen, hvor opmærksomheden kan rettes mod henholdsvis samværet, fordybelsen og udsigten – og ikke mindst varmen fra pejs og vestsol.

Jeg vil placere en stor hjørnesofa midt i rummet. Den skal danne ryg til såvel den lidt uroskabende trappe og det østvendte vinduesbånd, hvor jeg vil opsætte en kvist-lang bordplade med computerpladser. Sofaen skal dominere rummet og åbne sig mod pejs, læsepladser i vesthjørnet og tv'et, der står på et mobilt tv/hi-fi bord på hjul.

I kvisten mod vest sætter I to lænestole med hver deres læselampe og bord. Herfra kan I deltage i samtalen eller trække jer lidt tilbage med en bog og nyde eftermiddagssolen.

Lotte Raabo Larsen

Når væggen til det lille kammer er fjernet, giver de forskellige zoner mulighed for samvær, fordybelse og udsigt.

Cecilie Hother: Mit krea-hjørne

Af: Bettina Wøhlk Foto: Bjarke Ørsted

Foruden jobbet som vært på TV 2 Vejret har Cecilie Hother en altoverskyggende interesse, nemlig fremstilling af smykker. Det kreative gen bliver udfoldet i lejligheden, når den travle vært rigtig skal slappe af. Tiden forsvinder fuldstændig, når Cecilie Hother sidder og laver smykker, og hun gør det så ofte, tiden tillader det.

”Det er min time out. Jeg mister al fornemmelse for tid og sted. Hér giver jeg mig selv lov til at sætte hjernen på pause for en stund. Mine tanker ligger i baghovedet og falder på plads, mens mine hænder får lov til at arbejde. Det er helt anderledes fra min hverdag, hvor jeg er omgivet af mange mennesker. Det er nærmest to modstykker. Her sidder jeg helt alene i min helt egen verden og nørkler og er introvert. Jeg bruger ofte den inspiration, som jeg får fra min noget hektiske hverdag i mine smykkedesigns. Det er jo oftest smykker, jeg laver i mit lille arbejdshjørne, eller også tegner jeg de smykker, jeg gerne vil lave, men som er for avancerede for mig at lave ... endnu”, siger den kreative vært.

”Min yndlingsplads er mit krea-hjørne. Jeg har indrettet et hjørne af stuen, hvor jeg kan sidde og nørkle med kreative ting, hovedsageligt smykker. Det er bygget op af en blanding af nyt og gammelt, praktisk og upraktisk. Skufferne er fra Ikea og gemmer de utroligt mange perler, jeg har. Bordet er fra min farmor, og jeg fik det i konfirmationsgave. Min farmor var en rigtig dame, der kunne lide at gøre noget ud af sig selv. En af de første kæder, jeg fik i dåbsgave, var fra hende, så jeg synes, det er passende og meget symbolsk, at bordet nu er smykkebord. Lamperne er en blanding af praktik og nostalgi. To af lamperne stammer fra mit barndomshjem i Randers, hvor jeg kan huske min mor hjalp mig med lektierne i lyset fra den ene af dem. Den anden lampe hang over vores stuebord i samme hus. Faktisk er hele dette et midlertidigt set-up, for ideen er en hel anden, men det tager tid at finde de helt rigtige møbler, og jeg kan ikke vente med at lave smykker”, fortæller Cecilie Hother.

” ” **DET ER MIN TIME OUT. JEG MISTER AL FORNEMMELSE FOR TID OG STED.**

CECILIE HOTHER

Kort om Cecilie

Hvem: Cecilie Hother, vært på TV2 Vejret, startede på Guldsmedehøjskolen, men droppede uddannelsen pga. manglende læreplads.

Hvor: Bor i lejlighed i København, dog ikke sammen med kæresten, og pendler til Odense

5 RAPPE

Hvad betyder dit hjem for dig?

"Det er min base og et vigtigt holdepunkt i mit liv. Jeg har boet mange forskellige steder og har rejst meget, og derfor er det vigtigt for mig, at mit hjem også er min historie".

Går du op i indretning?

"Ja, det skal være personligt og hyggeligt med mit helt eget udtryk".

Hvem er din yndlingsdesigner?

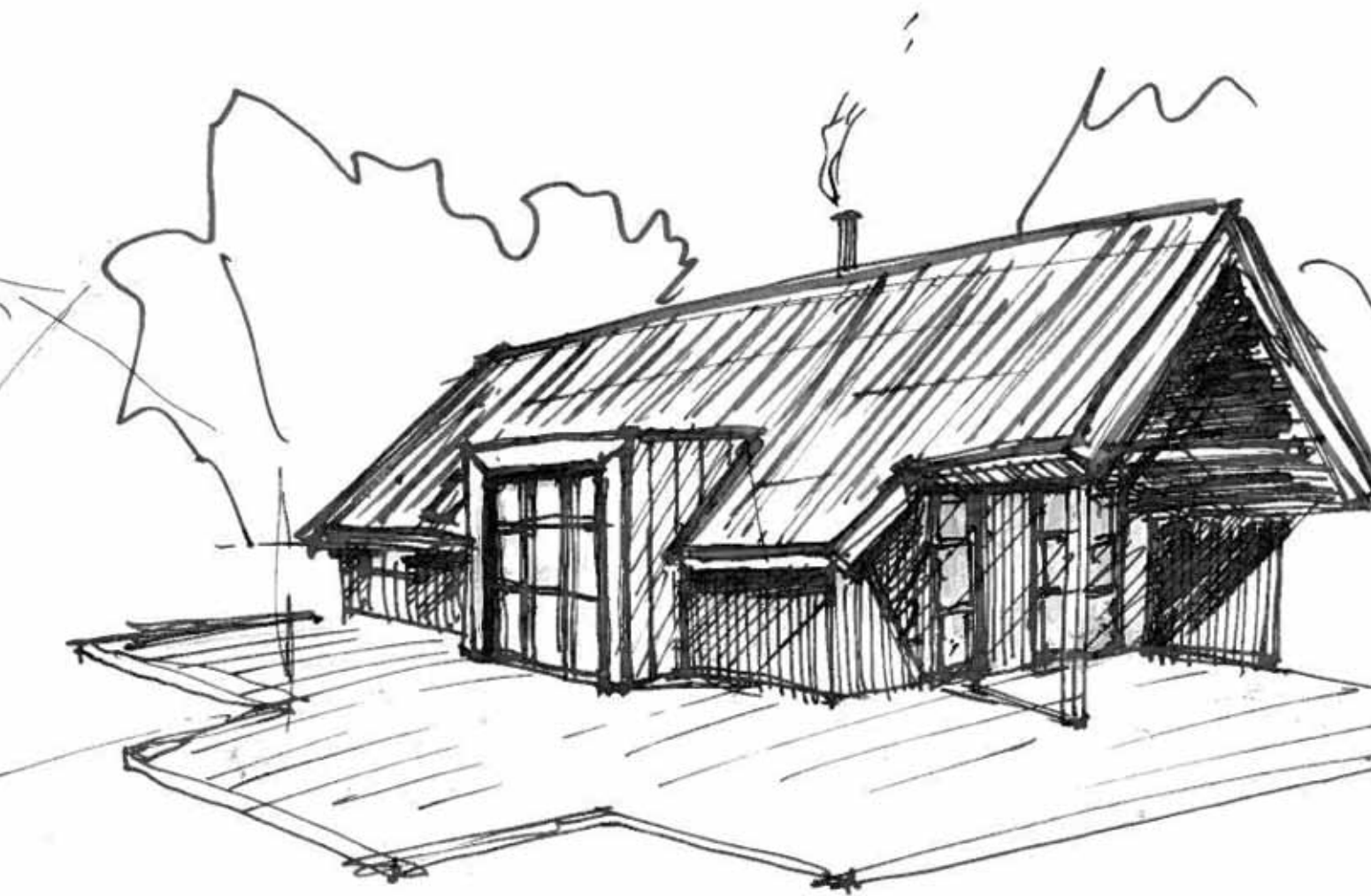
"For mig er det ikke vigtigt, hvem designeren er, men mere selve udtrykket i møblet eller belysningen - og så funktionaliteten. Her er Ikea ofte vinder".

Seneste indkøb til hjemmet?

"Det er en stor, sort Sectolampe til at hænge over spisebordet. Den er i træ, og jeg kan lide det enkle design. Dertil har jeg købt glødepærer med diverse ledninger og fatninger i forskellige farver. Det giver et anderledes og en anelse funky udtryk".

Hvad ønsker du dig til boligen?

"Et gammelt chatol, hvor jeg kan have perler og sten i skufferne. Og et gammelt arkitektskab med mange smalle skuffer. Jeg besøger tit Lartiz.com, loppemarkeder og antikhandlere - indtil da er kommandocentralen stadig ved farmors bord".

Handymanden, der fik brug for en arkitekt

Når man elsker at gøre alting selv, er det ikke altid nærliggende at spørge fagfolk til råds. Det gjorde Jørgen Kejlberg, der blev inspireret til at tænke nyt.

Af: Steffen Boye Foto: Kurt Johansen

Jørgen Kejlberg elsker at gøre tingene selv. Især i sommerhuset ved Ordrup Strand på Sjælland. Perioden fra han købte huset i 1997 til i dag har været en lang serie af gør det selv-projekter. Han har lagt nyt tag, terrasse, sat nye vinduer og døre i, trappe til 1. salen, ny træbeklædning på vægge og lofter, ny pejs og skorsten og meget, meget mere.

Men nu er der sket noget usædvanligt. Jørgen Kejlberg har valgt at bruge en arkitekt til sit næste projekt, som hans tanker har kredset om, siden han købte huset, og som han aldrig helt har fået styr på. Det kræver dog, at der ændres på husets bærende konstruk-

tion, og derfor syntes han, at han havde brug for at sparre med en arkitekt. Og det har han ikke fortrudt et sekund, tværtimod er han blevet så inspireret, at han har valgt at udvide projektet betydeligt.

”Jeg havde selv en god ide om, hvordan jeg ville gribe det an, men arkitekten overraskede kreativt, og derfor er løsningen blevet mere fancy, end jeg havde forestillet mig. Konstruktionen er meget enklere og lettere, mere æstetisk i sit udtryk, og det er vigtigt for mig”, siger Jørgen Kejlberg.

Planen er at lave en udbygning på husets vestvendte terrasseside, som både skal rumme en direkte udgang til terrassen og give mere lys i sommerhusets underetage. At den så samtidig også giver ekstra plads i stuen, er et plus.

”Jeg sløjfede rask væk en udgang til terrassen, lige efter vi købte huset, og det har jeg fortrudt lige

siden. Både fordi udgang til terrassen blev mere besværlig, og fordi det tog noget af det sparsomme lysindfald. Det bliver der rettet op på nu. Oven i købet får vi ekstra spiseplads og ikke mindst et bedre udsyn til haven inde fra stuen”, siger Jørgen Kejlberg.

Jørgen Kejlberg er blevet rådgivet af arkitekt Morten Dalsgaard fra Bolius, og det har nu resulteret i en skitse af sommerhuset.

Udbygningen er tre meter bred, to en halv meter høj og går en meter ud i terrassen. Hele fronten bliver af glas, inklusive en glasdør. Taget på udbygningen skal flettes sammen med husets et stykke oppe, hvilket giver ekstra højde indendørs. Og det er der god brug for. Sommerhuset, som tidligere var et stråttækt bondehus, har relativt lave vægge. Det betyder, at

” ARKITEKTEN OVERRASKEDE KREATIVT, OG DERFOR ER LØSNINGEN BLEVET MERE FANCY.

JØRGEN KEJLBERG

man indendørs ikke har fuld ståhøjde langs væggene, og det er også det, der gør huset lidt mørkt indendørs.

”Jeg er meget tilfreds med den skitserede løsning. Det eneste, jeg er i tvivl om, er den foreslåede zinkbeklædning på udbygningen. Den skal jeg lige tænke lidt over. Men selve grundideen er jeg så glad for, at jeg faktisk har bestemt mig for at købe de yderligere 20-25 rådgivertimer fra Bolius, der gør, at jeg får detaljerede konstruktionstegninger, byggetilladelse fra kommunen, prisoverslag osv. Og så går jeg i krig, for selvfølgelig skal jeg selv bygge det hele”, siger den ivrige Jørgen Kejlberg.

Jørgen Kejlberg har netop fældet nogle høje træer, der tog aftensolen på terrassen, og det har styrket ham i beslutningen om at få en direkte udgang til terrassen. Han mener, at udbygningen øger hele husets brugsværdi, fordi tilskyndelsen til lige at smutte ud på terrassen er endnu større end før, hvor man skulle bruge udgangene i en af husets gavle.

Sparringen med arkitekten har endda inspireret Jørgen Kejlberg så meget, at han har bestemt sig for også at få en udbygning på østsiden af huset i tilknytning til soveværelset. Udbygningen bliver en tro kopi af den på vestsiden.

”Ja, jeg er blevet mere og mere varm på ideen om også at åbne for morgensolen og få en lille morgenterrasse omme på østsiden, når vi nu er i gang”, siger Jørgen Kejlberg.

Alt i alt regner han med at bruge mellem 100-150.000 kr. på arkitekt, materialer og det nødvendige støbearbejde til fundamenterne. Det sidste vil han også helt ekstraordinært få andre til at lave; det er simpelthen for tungt og besværligt til selv at gøre det.

Sommerhuset ligger i det yderst attraktive område ved Ordrup Strand i Odsherred – kun fem minutters gang fra en helt ugeneret strand ved Sejerø Bugten. Huset er på 66 m² og består af vinkelstue med åbent køkken, tre værelser, bad og toilet og en lille 1. sal. Grunden er 2.763 m² stor. Jørgen Kejlberg og hans kæreste bruger huset så ofte som muligt, ligesom hans to voksne sønner jævnligt er på besøg. Sammenlignelige sommerhuse i området sælges i øjeblikket for ca. to millioner kr.

Udbygningen skæres ind i væg og loft, hvor vinduerne er nu.

Fakta:

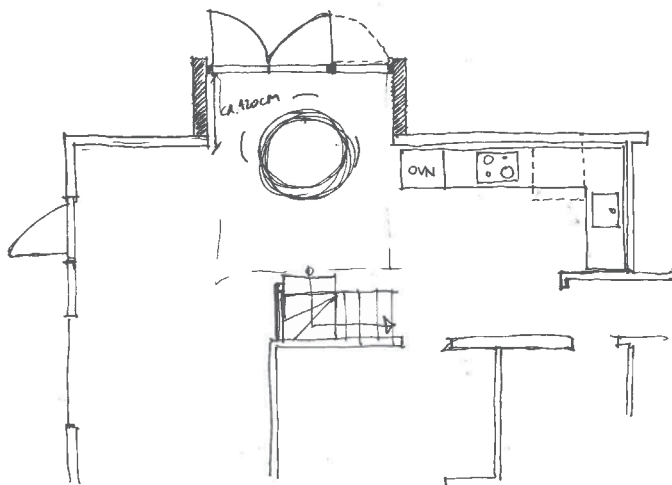
Med Bolius' Arkitektplanlde får du besøg af en arkitekt i ca. to timer. Du får:

- ideer til at komme videre med dine planer.
- ny synsvinkel på ombygning, modernisering, udvidelse af dit hus.
- overblik over myndighedsforhold, bygningsreglement, lokalplan, økonomi osv.
- input på materialevalg.
- håndtegnet skitse.

Pris for Arkitektplanlde:

2.450 kr. inkl. moms og kørsel

Kontakt Bolius på: 7023 6313 eller post@bolius.dk

Grundplan: Udvidelsen giver ekstra plads ved spisebordet

TagProfferne

– det bedste tag overhovedet!

Find din TagProff på www.TagProfferne.dk eller ring 96 49 44 34

Skift ikke taget - før du har kontaktet en TagProff!

Hos TagProfferne er du sikret den bedste rådgivning, inden du vælger hvilket tag du skal have lagt - og uanset hvilken tagtype du vælger, er du sikker på at tagarbejdet bliver udført professionelt og overholder alle normer.

TagProfferne er en frivillig, landsdækkende sammenslutning af certificerede bygningsdelspecialister i tagkonstruktioner udgået fra KOMPROMENT's taguniversitet på Construction College, Aalborg.

NYT TAG?
så kontakt en Tagproff
og få et gratis
uforpligtende tilbud

TagProfferne • Jellingvej 11 • 9230 Svenstrup
Tlf.: 96 49 44 34 • Fax: 96 52 01 11 • E-mail: info@tagprofferne.dk

Arkitekt Morten Dalsgaards

5 gode råd før et

IDE-møde:

Morten Dalsgaard

1. Find relevante tegninger (gerne i 1:100) og fotos.
2. Orienter dig om lokalplan og andre begrænsende myndighedsforhold.
3. Bestem dig; skal mødet handle om sparring, udfordring af egne ideer, skitsering, konkrete forhold, økonomi osv.
4. Tænk på mødet som starten på en proces.
5. Generelt giver god tid de bedste resultater ved om-/tilbygninger.

Danmarks STØRSTE boligmagasin

- ✓ **GRATIS** – du betaler kun porto og ekspedition, 152 kr. for 8 numre
- ✓ Lækre boligreportager
- ✓ Fem brevkasser om økonomi, haven, ombygning, gør-det-selv og indretning
- ✓ Inspiration og nyheder
- ✓ Viden om alt fra håndværkerfusik til tilstandsrapporter
- ✓ Medlemskab af Klub Bolius med gode rabatter og oplevelser

Bestil på bedrehjem.dk/jatak

Spørg om gør det selv og nybyg/ombyg

Stig Fjording
Boliusrådgiver og
bygningssingenør

Har du spørgsmål
til Stig, mail til:
bedrehjem@bolius.dk

Bjørn Bo Klahn
Rådgiver i Bolius.
Bygningskonstruktør og
bygningssagkyndig.

Har du spørgsmål til
Bjørn, mail til:
bedrehjem@bolius.dk

Hvordan laver jeg en skriftlig aftale med firmaet?

Jeg skal inden for nær fremtid have udskiftet mit køkken, som jeg vil have en håndværker til at udføre. Men hvordan kan jeg bedst lave en skriftlig aftale med byggefirmaet, og hvordan sikrer jeg, at jeg husker det hele?

*Med venlig hilsen
Rasmus Madsen*

Kære Rasmus Madsen.
Først vil jeg starte med at sige, at du gør det helt rigtige mht. at lave en skriftlig aftale, da det kan være med til at forhindre dyre misforståelser mellem dig og håndværkeren. Og når først der opstår en misforståelse, som f.eks. koster penge, så er det godt at have en klar skriftlig aftale at forholde sig til.

Jeg vil anbefale dig at gøre brug af en helt ny standardkontrakt, som hedder Almindelige Betingelser for Aftaler om Byggearbejder for Forbrugere, forkortet AB-Forbruger, som er trådt i kraft den 1. januar 2010. Det er en standardkontrakt, som giver klare rammer for aftaler mellem håndværkere og forbrugere, hvor en af tankerne har været at forbedre forbrugernes retsstilling på et område, der traditionelt er domineret af professionelle parter. Ligeledes skal den forebygge dyre uenigheder på aftaler. Normalt bruger man AB92 som aftalegrundlag men den er bedre egnet til større professionelle opgaver og altså ikke så anvendelig for en almindelig forbruger.

Kontrakten er et såkaldt 'agreed document', hvilket vil sige, at det er en frivillig kontrakt, og den derfor kun gælder, hvis du har aftalt det med håndværkeren. Ligeledes gælder aftalen for opgaver, der er højere end 3.000 kr.

Standardkontrakt
for byggeopgaver for forbrugere

Denne standardkontrakt bygger på "Almindelige betingelser for aftaler om byggearbejder for forbrugere" og kaldes "AB-Forbruger". Hvis aftagere ikke er forbrugere med ændringer i arbejdet, indgår størst skriftlig tilføjelse herom. "AB-Forbruger" med tilhørende vejledning, "Standardkontrakt" og "Tilfølgende vedrørende ændringer i arbejdet" kan findes på www.ebst.dk, www.danishbyggers.dk, www.teknik.dk og www.dbr.dk.

1. AFTALEPARTER
Forbruger

Navn _____
Adresse _____ Postnr. _____ By _____
Titel _____ E-mail _____

Entrepreneur

Navn _____ CVR nr. _____
Kontaktperson _____
Adresse _____ Postnr. _____ By _____
Titel _____ E-mail _____

2. AFTALEGRUNDLAG
Som aftalegrundlag gælder (håb vedliggøres aftalen) ud over dette dokument samt AB-Forbruger:

A. Tilbud af (dato): _____
B. Ændringer i forhold til tilbudet: _____
C. Tegninger/skisser og arbejdsbeskrivelse af (dato): _____
D. Følgende ydelser leveres af forbrugeren (arbejdsleder/materialer): _____

3. SÆRLIGE FORHOLD PÅ EIENDOMMEN
Er der særlige forhold, fx servitutter, forsyningsledninger eller forurening, der kan få betydning for arbejdets udførelse?
 Ja Nej
Hvis ja, hvilke: _____

4. SÆRLIGE YDELSER
A. Følgende ydelser leveres af:
Forbrug af stoffe, el, gas, varme og vand

Byggetilløb	☐ Forbruger	☐ Entrepreneur
Bevoksning af byggeaffald	☐ Forbruger	☐ Entrepreneur
Oprensning efter udførelse	☐ Forbruger	☐ Entrepreneur
Afslutning for sømmer	☐ Forbruger	☐ Entrepreneur
Afslutning sker i følgende rum:	☐ Forbruger	☐ Entrepreneur

Den nye standardkontrakt forbedrer forbrugernes retsstilling, hvis der opstår uenigheder med håndværkeren. Den kan gratis downloades på hjemmesiden boligejer.dk/abforbruger

Det er relativt nemt at gøre brug af AB-Forbruger, da der er udarbejdet en standardkontrakt, som du finder på følgende hjemmeside boligejer.dk/abforbruger, og som gratis kan hentes.

AB-Forbruger indeholder mange af de områder, hvor der typisk kan opstå uenigheder mellem forbruger og bygherre, og som derfor bør aftales inden arbejdet udføres. Den indeholder bl.a. følgende bestemmelser: betalingsforpligtelser, tidsplan for arbejdets udførelse, konsekvenser ved forsinkelse, mangler ved arbejdet, sikkerhedsstillelse (både forbrugers og entreprenørens), forbrugers pligter i forhold til opgaven, entreprenørens og myndighederne, forbrugers og entreprenørens ret til at ophæve kontrakten, 1-års eftersyn samt tvister og ankesmuligheder. Held og lykke med projektet.

Med venlig hilsen Bjørn Bo Klahn

Den nye standardkontrakt forhindrer dyre misforståelser mellem dig og håndværkeren.

Huller i indbyggede zinktagrender

Jeg har et hus fra 1971 med indbyggede zinktagrender. Efterhånden er der en del utætheder ved lodningerne og enkelte steder i selve zinken. Indtil nu har jeg tætnet med blyplade og Bostik Silicone Universal. Findes der noget bedre tætningsmiddel eller måske en slags dug, som kan varmes og svejses fast i den nuværende tagrende? Kan løsningen måske være en ny tagrende oven i den gamle?

Med venlig hilsen Børge Mortensen

Kære Børge Mortensen.

Det er surt. Og det er på grund af den "sure regn" (surdhedsgrad i vandet), zinktagrenden tæres. Selv i den bedste type zink, der normalt bør kunne holde i 30 år, har jeg set gennemtæring i løbet af 10 år på særligt udsatte steder. Men der er flere metoder, du kan gøre brug af. F.eks. kan du fore tagrenden med flashband (selvklæbende

asfaltstrimmel med aluminiumsfolie), som er et alsidigt reparationsbånd.

Gør det:

Du kan gøre det på to måder, enten med flashband eller med EPDM-folie. I begge tilfælde skal tagrenden renses, tørres og primes, før du trykker båndet eller folien fast mod tagrendens inderside. Bredden af båndet eller folien afpasses, så det dækker 80 pct. af den buede bund i tagrenden. Båndet eller folien behøver altså ikke gå helt op til kanterne. Arbejdet skal udføres i godt vejr i sommerhalvåret. Sørg i begge tilfælde for, at der ved udløbshullerne ikke er materiale, der forhindrer vandet i at løbe frit i hele åbningen til tagednløb. Jeg vil ikke anbefale dig at lægge nye render op i de gamle, det vil give dig mange problemer.

Stig Fjording

Skal jeg bevare skorstenen?

Jeg har valgt at skrotte mit oliefyr og i stedet få installeret jordvarmeanlæg. Jeg er i tvivl om, hvad jeg skal gøre ved skorstenen fra fyret. Skorstenen har det ikke så godt, flere sten er gået i stykker og skallet af. Skal jeg beholde den?

Venlig hilsen Roland Jespersen

Kære Roland.

Fint med jordvarme, det luner både i stuen og i tegnebogen på længere sigt. Vedligehold vil der altid være, men du kan minimere det ved at gøre nogle få ting. Jeg vil anbefale dig at bevare skorstenen, især fordi den på dit hus er af væsentlig betydning for husets arkitektur og kulturværdi. At fjerne den ene af de to skorstene vil være at amputere en del af huset.

Gør det:

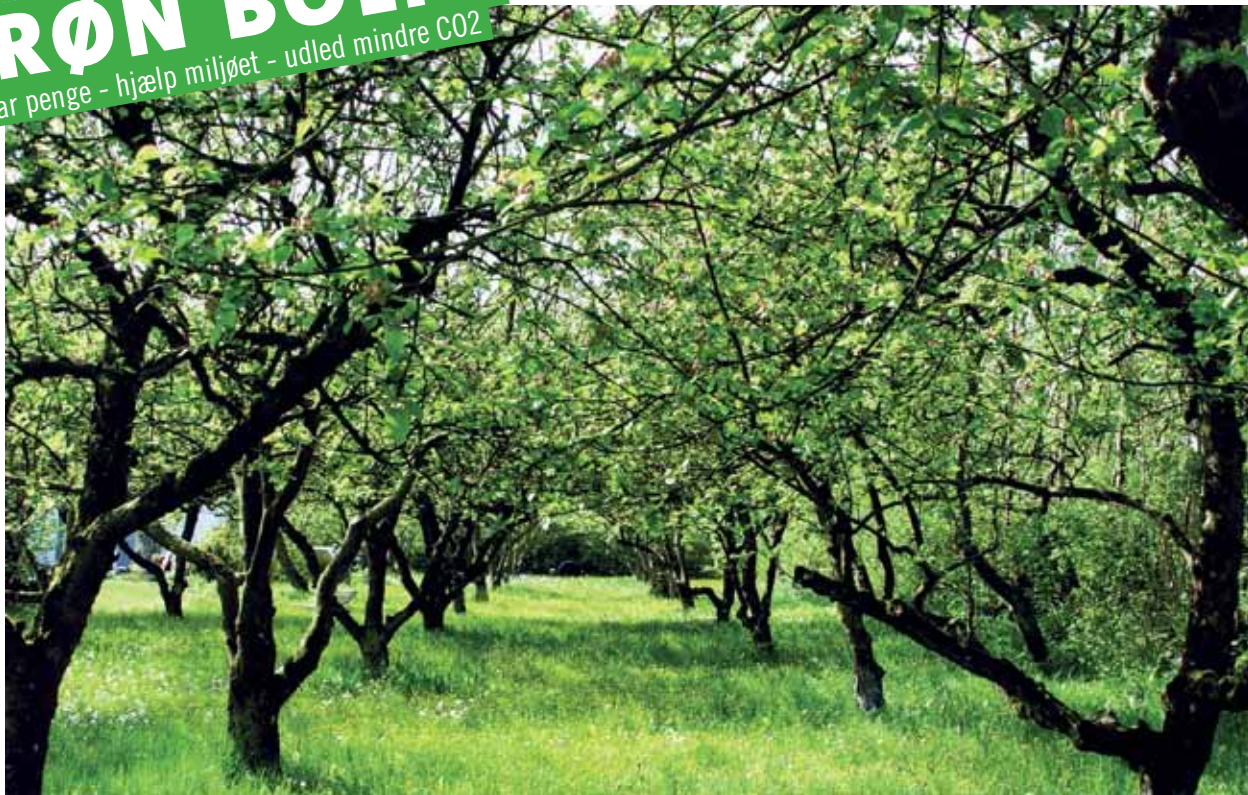
Luk hullet forned, der hvor fyret har været tilsluttet, men behold renselømmen i bunden af skorstenen, så kan du fylde skorstenen op med løs leca, og lægge en betonflise over hullet foroven, så der ikke trænger vand ned ovenfra (flisen lægges i frostsikker fliseklæb, efter rensning af afdækningen). Så reparerer og behandler du skorstenen som normalt, derefter vil den holde i mange år,

Skorstenen har betydning for husets arkitektur. (Spørgerens foto)

fordi den ikke bliver våd eller kold i top og tagrum. Hvis du senere ønsker at bruge skorstenen til en brændeovn eller til ventilationsaftræk, kan det let lade sig gøre ved at fjerne flisen, tømme piben for løs leca og rense den, det vil være et ekstra plus for huset.

Med venlig hilsen Stig Fjording

Plant flere træer og buske og begræns græsplænen.

Fiks haven uden at blive **KLIMASYNDER**

Hvis du drøner rundt med en **motoriseret plæneklipper**, klarer hækken med en **elektrisk hækkeklipper** og fjerner dit ukrudt med en **gasbrænder**, er du så en ussel klimasynder?

Af: Rie Jerfchow

Det siger næsten sig selv. Der er både penge og CO2 sparet ved at knokle med den håndskubbede plæneklipper og manuelle hækkesaks, droppe gasbrænderen og holde sig til knofedt. Men i det store klima-regnestykke er besparelsen begrænset.

”Aktiviteterne i haven har kun ansvaret for en lille andel af vores samlede CO2-udslip, og man kan kun hente et par procent af en persons årlige CO2-udledning ved at droppe de energikrævende hjælpemidler”, siger Bente Mortensen, der er hortonom og direktør i virksomheden Green Projekt, som rådgiver virksomheder på klima- og miljøområdet.

Efter hendes opfattelse er det kun i forbindelse med græsklipning, at der reelt kan være noget at spare. Her er en

håndskubber det miljømæssigt rigtige valg.

”Græsklipning er en tilbagevendende, ugentlig begivenhed i hele sommerhalvåret, og derfor løber det op, men alle de andre elektriske hjælpemidler udgør så lillebitte en del af vores samlede CO2-udslip – så glem det. Ellers risikerer man også bare at skulle af sted til massøren og fysioterapeuten”, siger Bente Mortensen.

Hun minder om, at når man vælger håndskubberen, kan man også spare både turen til fitnesscenteret og udgifterne til plæneklipperen og får til gengæld helt gratis motion i haven. Men det er en endnu bedre idé at droppe den store græsplæne.

”Der har i mange år været en tendens til at fælde buske og

Så meget CO₂ udledes fra en have på 850 kvm

	kvm.	CO ₂
Motoriseret græsplæne-klipning og gødning	500	36-57 kg
Elektrisk hækkeklipning	50	2 kg
Betonfliser	100	33-65 kg
Grus og sand		13 kg
Ukrudtsbekæmpelse		23 kg
I alt		107-160 kg

Herfra trækkes den mængde CO₂, som havens træer og buske optager. Det samlede regnestykke lyder herefter på **67-140 kg**

Kilde: Bente Mortensen, Grønt Miljø 3/2009

...til sammenligning:

Et kilo frosne rejer udleder 10,5 kilo CO₂. Et kg oksekød, udleder 19,1 kg CO₂. En flyrejse tur-retur til Thailand udleder omkring 1.900 kg CO₂.

Kilde: Eksperimentarium og Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet

Lidt om CO₂

Når fossile brændstoffer som gas og olie forbrændes, dannes og udledes drivhusgassen CO₂ i atmosfæren. Og netop CO₂ anses for at være den vigtigste årsag til den menneskeskabte drivhuseffekt og dermed den globale opvarmning. Ifølge Energistyrelsen udleder hver dansker i gennemsnit ca. 9.400 kg CO₂ pr. år.

Kilde: BP

Gode råd i haven:

- Plant flere træer og buske, og begræns græsplænen.
- Lug med håndkraft i stedet for gas eller vanddamp.
- Brug en vandopsamlingsbeholder til at samle vand fra taget. Så har du gratis vand til havevanding m.m. Beholderen skal helst rumme omkring 1.000 liter for, at der er vand nok til tørre perioder.
- Vand om aftenen eller i forbindelse med en lille regnbyge – der er fordampningen lavest.
- Brug din egen kompost i stedet for handelsgødning.
- Dyrk dine egne tomater og agurker – og spar 3,5 kg CO₂ pr. kg, du høster.

Gode råd omkring grillen:

- Terrassevarmere giver velvære, men sluger meget energi. De gasdrevne terrassevarmere er klimamæssigt at foretrække frem for el-paneler. En terrassevarmer på fuld effekt forbruger ca. et kg flaskegas i timen (13,9 kWh), hvilket bevirker en udledning af CO₂ på 2,93 kg. Hvis man skal opnå den samme effekt (mål i kWh) ved hjælp af el, udleder man væsentligt mere CO₂ end med flaskegas, nemlig 7,65 kg.
- Brug kun terrassevarmeren, når der virkelig er brug for den og supplér evt. med tæpper.
- Hav kun terrassevarmeren på fuldt blus de første par minutter og skru derefter ned.
- Monter evt. en vindskærm på terrassevarmeren, så varmen bliver retningsbestemt.
- Hold på varmen. Skab læ omkring terrassevarmeren.

Kilde: BP

træer i haverne og i stedet anlægge en stor, bar græsplæne og en kæmpe indkørsel. Men det bedste, man kan gøre for sig selv og sin have, er at plante nogle flere træer og buske. For med udsigt til længere tørkeperioder er det skidt for haven, at der ikke er skyggearealer, der holder på fugten", siger hun.

Planter optager CO₂, og træer kan oplagre det i mange år. Og når så samtidig pasning kræver energi, er træer bedre end buske, buske er bedre end blomsterbede, og blomsterbede er bedre end græsplæner.

»Så hvis man ønsker en "grøn" have uden al for megen motorhjælp og samtidig vil have det lidt mageligt, skal man slet ikke have alt det græs", siger hun.

Hvis nogen nu kunne tro, at det så var en god løsning at

erstatte en stor del af græsplænen med betonfliser, er de på vildspor.

"Den CO₂, der udledes ved at klippe græs hver uge – år ud og år ind – er samlet set meget mindre end den CO₂, som betonfliserne, grus og ukrudtsbekæmpelsen tegner sig for", siger hun, men minder i samme åndedrag om at bevare proportionerne.

"For nærmest uanset hvor mange elektriske apparater, man har gang i ude i haven, er en tur til Thailand stadig meget værre. Det må være budskabet. Og hvis man dropper den flyrejse, er der oven i købet plads til at betale en havearkitekt, så man kan blive hjulpet lidt på vej og få en "grøn" og nem have", siger hun.

Få arkitektens ideer og inspiration

Kun kr. 2.450,-

Er du gået i stå og skal du bare bruge nogle ideer til at komme videre med planerne.....?

Eller er du på helt bar bund og mangler arkitektens hjælp til at få styr på ideer, drømme og tanker om dit hus og dets muligheder for ombygning, modernisering eller udvidelse.....?

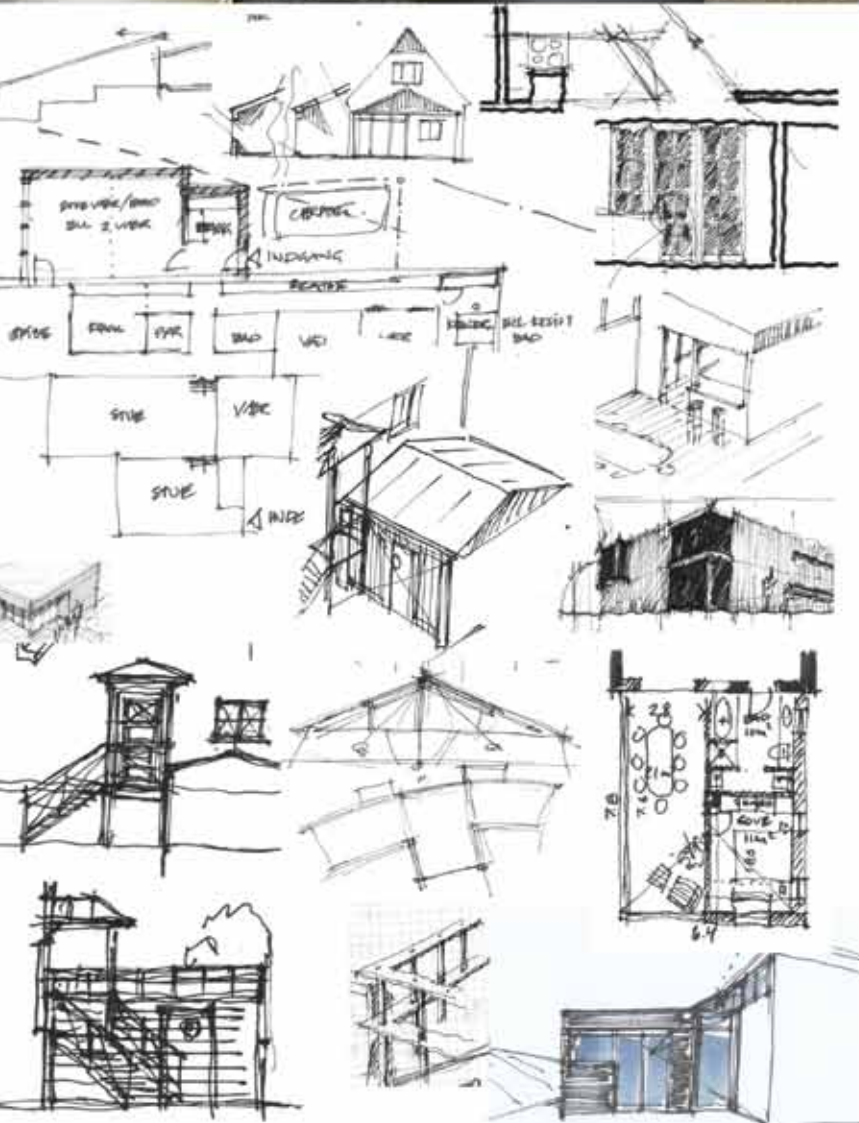
Eller er det måske nogle uforståelige forhold omkring myndighedsforhold, projektøkonomi eller andet, som du skal have løst....?

Få besøg af en af vore arkitekter, så I kan drøfte dine ideer og behov. Arkitekten giver dig rådgivning på stedet og skitserer undervejs, så du straks kan se mulighederne og komme videre.

Prisen er kun kr. 2.450,- inkl. moms

Kontakt os på 70 23 63 13
post@bolius.dk

BOLIUS ArkitektPLAN|ide

BOLIUS
BOLIGEJERNES VIDENCENTER

” At sætte sig med bogen, bladet, avisen og en kop kaffe og nyde, at der intet er, som jager. Det er, hvad jeg kalder ferie.

MONICA RITTERBAND

Hold ferie hjemme

Det er egentlig mærkeligt. Når man sådan tænker efter. Man har afsat 1-2-3-uger til at holde ferie – man har købt en rejse til et andet land, man har måske lejet et hus og en bil. For nu skal man opleve nye horisonter og mærke, man lever. Og så går vi i gang. Vi forbereder vores hjem på at lukke ned. Der skal vaskes og stryges og pakkes. Og huske, huske: pas, billetter, penge, briller (dem alle sammen) bøger og bukser – de korte og de lange, de lette og de varme. Man kan mærke en svag til middelsvær stress dagen inden afrejsen. Men man glæder sig jo. Det siger man i hvert fald højt til alle, der gider høre.

Og så er der transporten – lad os sige med fly. Vi ankommer til lufthavnen. Man står i kø, man tjekker ind, man står i kø igen, og så er der security, hvor bælte, jakke og skoene med metalspænderne skal tages af. Og så storker man ud til gaten – og står i kø igen. Og så folder man sig sammen på et frimærke i en flyvende bus, hvor man kort efter take-off begynder kampen om det fælles armlæn med sidemanden.

Og sådan går tiden så fornuftigt – indtil man lander. Så er man på den lange vandring i lange og mange gange og op og ned ad rullende trapper. Selv den korteste afstand mellem hovedstæder i Europa kræver en halv til en hel rejsedag.

O.k., jeg skal være den første til at sige, at så venter der rimeligvis både spændende og indholdsrige timer og oplevelser.

Men kunne man forestille sig, at man bare en enkelt sommer besluttede sig for, at nu rejser man på ferie – men derhjemme? At nu går man på opdagelse i eget nærområde. Besøger de nærliggende parker med lækre pakkede frokostkurve med dug og

tæpper og chokolade til kaffen. At man besøger byer, man kan køre til på en time eller to, og ser de seværdigheder eller udstillingssteder, som man ved, er der, men som man alt for sjældent får besøgt, fordi de jo ligger så snublende nær.

Og er tiden ikke inde til, at man får besøgt de restauranter, som man har hørt om i omegnen, men ikke ofret penge på, fordi det jo er billigere at spise hjemme? Forslaget er, at man skulle prøve at være luksusturist på ens egen egn. Man har i hvert fald scoret den helt store suite med enten egen have eller terrasse eller måske balkon og alt sammen udstyret med smukke ting og sager. Lige ens egen smag... Og når man så har glædet sig over al den luksus og alle de dejlige oplevelser, ja, så kan man jo også tage en dag eller to, hvor man får ordnet de huslige hængepartier. Det er rent svir, for man kan jo når som helst tage sig en gedigen "pjækkepause". At sætte sig med bogen, bladet, avisen og en kop kaffe og nyde, at der intet er, som jager. Det er, hvad jeg kalder ferie. Rigtig god sommer.

Monica Ritterband

Kunstner og designer. Har designet for bl.a. Royal Copenhagen, Georg Jensen Damask, Holmegaard, Raadvad, Morsø og Ege. Tidligere journalist og underdirektør hos Carlsberg.

VIND

Deltag i Bolius Idépris
'Oaser i haven'
og vind store
præmier

Vind 30.000 kr. med den smukkeste oase i haven

Deltag i Bolius Idépris' konkurrence om 'Oaser i haven' og vind store præmier.

Har du et fredfyldt sted i haven, hvor du kan slappe af? Eller har du en idé til, hvordan du kan skabe din egen lille oase med f.eks. hængekøje og rislende vand?

Uanset, om du allerede har et specielt sted i din have, eller har en idé til, hvordan et sådan sted i en have kan se ud, kan du deltage i Bolius Idépris. På bolius.dk/idepris kan du tilmelde dig konkurrencen, hvor de tre bedste ideer belønnes med 30.000, 20.000 og 10.000 kr. **Du kan sende dit forslag ind fra 1.-11. august.**

Hovedvinder får 105.000 kroner.

Vinderen af de 30.000 går videre til konkurrencen i december, hvor årets bedste idé kåres. Her er præmien yderligere 75.000 kr.

Dommere udvælger de 10 bedste forslag, og fra **14.-27. august kan alle interesserede stemme på ideerne** ved at give dem stjerner alt efter, hvor gode de er. De tre ideer, der får flest stjerner, vinder. Der trækkes lod om to præmier til en værdi af mindst 5.000 kr. pr. stk. blandt de, der stemmer.

Få inspiration til bolig og have.

Bolius Idépris er Danmarks største boligkonkurrence med en ny konkurrence hver måned. Formålet er at inspirere og give gode ideer til boligejerne. I "Galleriet" på bolius.dk/idepris kan du derfor se de 10 bedste ideer i alle konkurrencer. Du kan bl.a. se gode ideer til energi, køkken, badeværelse, tilbygning, udestue og børnefamilier.

De tre næste konkurrencer i Bolius Idépris er 'Hjemmearbejdsplads' (september), 'Loft' (oktober) og 'Gulv' (november).

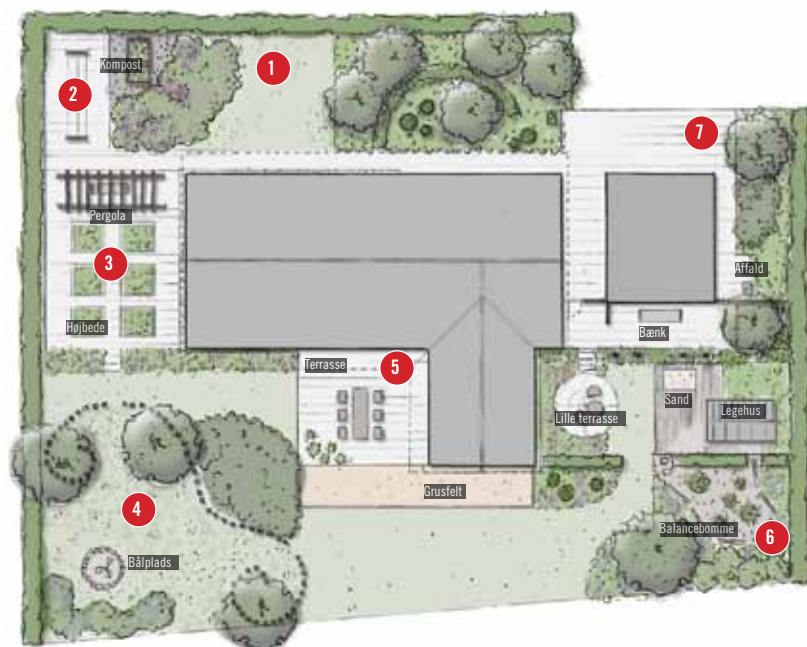
Læs mere på: bolius.dk/idepris

BOLIUS
idépris

Havens åndehuller

Hygge-krog, legehave eller motionsbane. Det er blevet moderne at indrette sin have, så den opfylder et eller flere formål. **BEDRE HJEM har besøgt tre familier,** som har omdannet haven, og hvis det inspirerer dig, kan du følge haveekspertens råd om, hvordan man skaber rum i sin have.

LEGEHAVEN

Det' for børn

Med fire børn i alderen tre til ni år var det ikke en prydhave med snorlige hæk, familien Tellram-Thrane havde brug for. I stedet har de skabt en have på børnenes præmisser med masser af udfordringer til både store og små.

... Det' for børn

Af: Dorthe Brøker Kristensen Foto: Claus Bjørn

Treårige Ziemon snitter forbavsende sikkert i et stykke træ, han har fundet i den store bunke til fri afbenyttelse. Dolken har han fundet i skuret. Her hænger rengjorte konserverdåser i børnehøjde med forskelligt værktøj, blandt andet dolke.

"Ja, vi har både dolke med og uden spids. Dem med spids er til de store", fortæller Jens Tellram-Thrane, der også har sørget for sikkerhedsbriller til alle.

"Ziemon elsker at hjælpe med at flække træ og lægge det på plads. I det hele taget er børnene rigtig glade for at være med. Det kan både være, når jeg lapper cykler, eller når Ulle sår majs og ærter sammen med dem", fortæller Jens, gift med Ulle. Han er tidligere spejder, og hun er fra Sverige, hvor udelivet også altid har spillet en stor rolle, og ønsket

var at skabe en have, der var 100 procent for børn, og hvor der var plads til at udfolde sig på alle mulige måder.

"Her må børnene godt blive beskidte, og det betyder, at vaskemaskinen kører tit, men det er en stor tilfredsstillelse for os at se, at de har brugt sig selv og rullet ned ad skrænter eller som forleden haft en fantastisk leg i mudderhullet, som de selv fylder med tagrendevand fra opsamlingsbeholderen. Jeg måtte have dem linet op til afspuling, inden jeg overhovedet kunne få tøjet af dem", fortæller Jens, som synes, det er helt forkert at forvente, at femårige ikke sviner sig til.

Mudder frem for sand

"Det er ligesom en del af at være barn. Man kan sige, vi prøver at spole linen lidt ud, pigerne får for eksempel lov til at pakke en madkurv og gå over i skoven selv. Børn har godt af udfordringer også hjemme i haven, og man kan se, hvordan de vokser, når de forcerer en stejl skrænt eller for første gang suser af sted på svævebanen", siger Jens, der endnu ikke har haft et eneste skadestuebesøg. Men det er altså heller ikke alle lege, der har faretruende elementer. Faktisk er en af de største succeser i haven køkkenkrogen, hvor der bliver lavet mange sjove supper. Et par kraftige træplanker fungerer som bord, og på hegnet hænger bulede stegepander og gamle gryder og ting til at røre med.

"Det første par år kørte jeg sand ind, som de kunne bruge, men det gider jeg ikke mere, de leger mindst lige så godt med jord", siger Jens.

"Skaber du rammerne, kommer de i gang", siger Jens. Han har selv savet, hamret og banket, når der skulle laves en

vippe af en træstamme, eller da ideen til en stor kvadratisk træscene midt på græsplænen opstod.

”Vi overvejede at bygge en borg eller et fort, men vi syntes alligevel, det ville blive lidt for massivt, og så opstod ideen om en scene. Der bliver tit bygget huler med tæpper i hulrummet nedenunder, hvor man kan ligge og hygge og slappe af, mens selve scenen både har lagt gulv til drabelige rollespil og pigernes optrædender med sang og dans. At børnene leger så godt i haven skyldes dels indretningen, men i lige så høj grad at der altid er forskellige ting til rådighed.

”Vi prøver at facilitere børnene. Her er altid rafter, pinde, tæpper og presenninger, de kan tage frem, og pludselig har de fået stablet et intermestisk telt på benene. Til jul køber vi ekstra ler, som de også kan bruge, og de har kaniner, de må tage ud. Og når vi har tid til det, har jeg et enkelt blus i skuret, hvor jeg hurtigt kan stege et par pandekager, hvis de selv kommer med æg fra hønsene”, fortæller Jens, der sammen med Ulle, selv om haven er i børnenes tegn, også har insisteret på at have en lille voksen-oase på terrassen.

”Og så er haven jo indrettet sådan, at vi kan lave om i takt med, at de bliver ældre, og vi alle får andre behov”, siger Jens Tellram-Thrane.

GODE RÅD

- Vand og mudderhul er et sikkert hit, og et par ekstra regnbukser tager det værste mudder.
- En stak gamle brædder og en presenning appellerer til fantasien og kan både bruges til huler, gangbroer eller som værn mod røvere.
- Lav en hyggelig køkkenkrog og gå på jagt efter gamle potter og pander i den lokale genbrugsbutik.
- Sørg også gerne for, at der er gode gemmesteder og kroge, hvor børnene kan gå på opdagelse og være lidt på egen hånd. Bærbuske og duftende krydderurter kan være en del af beplantningen i dette område.
- Lad ungerne muntre sig med det kasserede juletræ og lav en bålplads, hvor I kan hygge jer med snobrød eller skumfiduser.
- Tænk over, at børn har godt af at bruge hele kroppen. Styrk motorikken med en bakke til at trille på, en balancebom, reb til at svinge sig i og eventuelt et par jernstænger fra den lokale vvs-mand til at hænge i og slå kolbøtter på.

MOTIONSHAVEN

Havemuskler

Henrik Withen har haft svært ved at finde tid til træning med krævende job og små børn. Løsningen blev at rykke udstyret hjem i haven, hvor han kan træne når som helst.

... Havemuskler

Af: Dorthe Brøker Kristensen Foto: Claus Bjørn

Romaskine, motionscykel og kettlebells er blot nogle af mulighederne i det minitræningscenter Henrik Withen har indrettet i baghaven.

Ifølge Henrik den ultimative luksusversion, men meget mindre kan gøre det.

"Et sæt håndvægte, en kettlebell, et par løbesko, en måtte og halvdelen kvadratmeter, så er du i gang", lyder det fra Henrik Withen, der fremhæver fleksibiliteten som et af plusserne ved at kunne træne derhjemme.

"Hvis jeg skulle nå at træne efter job, ville jeg først lande herhjemme ved 19-tiden. Nu kommer jeg hjem halv seks, og vi kan lave mad sammen. Når børnene er puttet, kan jeg i ro og mag tage en halv eller hel time derude og komme ind og strække ud foran nyhederne, og på den måde også få god tid til at være sammen med familien", siger Henrik, som gjorde alvor af ideen om at lave et gym i haven, da familien sidste år flyttede ind i huset i Holte.

Fantastisk start på dagen

"Tidligere stod jeg med min kettlebell på bredden, når jeg havde sejlet i havkajak, og tanken om at kunne stå i tørvejrs og træne og samtidig følge årstidernes skiften tiltalte mig. I vinter har jeg stået derude i minus 16 grader og lignet en mumie indhyllet i træningstøj og med terrassevarmeren kørende. Det var for meget for min kone, så romaskinen kom i kælderen. Men at stå derude en morgen klokken halv seks i den friske luft og se solen stå op, så kan man næsten ikke få en bedre start på dagen. Og så ind og lave kaffe og vække familien bagefter", siger Henrik Withen. Han har været i fitnessbranchen siden 1985 og i sin tid introducerede spinning i Europa.

I dag er han direktør i firmaet Anjosport, der udvikler og markedsfører kosttilskud til sportsfolk.

På en liste på væggen har Henrik skrevet alle de øvelser, han skal igennem, for det kan være svært at holde fokus, når adrenalin pumper i kroppen, men træningstiden varierer meget fra dag til dag.

"Nogle gange bliver det til en hel time og andre gange kun 20 minutter, men træner du kort og hårdt, er det til at overskue, og hvis kvaliteten i din træning er i orden, er det mindst lige så effektivt", siger Henrik.

Ti minutters opvarmning og 20 minutters intensiv træning kombineret med en sund kost vil ifølge Henrik Withen være en god begyndelse, hvis du ønsker at holde den slanke linje og bevare din fysiske formåen, også når du bliver ældre.

Derudover er det en god ide at tage fat i en personlig træner og tage et par timer med ham eller hende og få korrigeret på teknikken og så investere i noget ordentligt udstyr. Det er dyrt i forhold til at betale et medlemskab, men til gengæld er det en engangsinvestering.

"En frivægt går ikke i stykker, og rusten din kettlebell, kan du male den. Mit udstyr har stået ude hele vinteren, og min spinningcykel har stået ude i alle de år, jeg har haft den, og det kan det sagtens holde til", siger Henrik Withen, der ikke savner sammenholdet og det sociale element ved at træne med andre.

"Jeg er nok lidt atypisk på det punkt, for jeg elsker at være mig selv, når jeg træner. Jeg lukker mig inde i min egen lille osteklokke. Sætter noget god musik på iPod'en og er helt mig selv. Men et par gange har

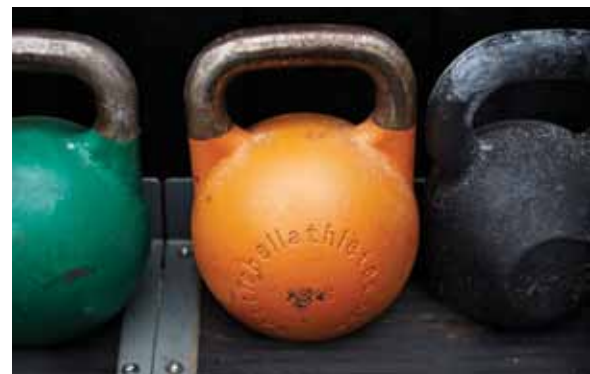

” ET SÆT HÅNDVÆGTE, EN KETTLEBELL, ET PAR LØBESKO, EN MÅTTE OG HALVANDEN KVADRATMETER SÅ ER DU IGANG.

HENRIK WITHEN

jeg faktisk haft én fra vejen med, og det er jo også en mulighed, at man er nogle naboer, der træner sammen”, siger Henrik. Men selv om han elsker at træne, har han også dage, hvor han slukker vækkeuret, når det ringer klokken 5.30, og vender sig om på den anden side.

”Kan du mærke, det er én af de dage, bliver det bare noget møg, og så kan du lige så godt lade være”, er Henrik Withens erfaring.

GODE RÅD

- Læs mere og få masser af gode råd til dit personlige træningsprogram på nuex.dk
- En kettlebell, eller Girya på russisk, er en traditionel russisk vægt, der ligner en forvokset kugle med hank. Kettlebells fås i størrelser fra fire til 48 kg, og er ifølge Henrik Withen langt sjovere at træne med end almindelige håndvægte.
- Henrik Withen anbefaler, at du som nybegynder anskaffer en kettlebell på mellem 8-16 kg. Mænd bør starte med en kettlebell på 12-16 kg, og kvinder bør starte med 8-12 kg. Fokuser meget på teknik i begyndelsen, det gør træningen mere effektiv på den lange bane.
- En kettlebell kan bruges til mange forskellige løft, og du kan kaste rundt med den på græsset eller slæbe den op ad bakke.
- I Henriks havegym har han frivægte, bænkpres, spinningcykel, romaskine, håndvægte, kettlebells, ringe til at hænge i, jernstang, der kan justeres i højden til at løfte sig op i, løbesko, pulsar, en iPod og en måtte.
- Hvis du investerer i et par gode løbesko, en måtte og et par Kettlebells, er du godt i gang, og så kan du løbende udvide maskinparken.
- Opvarmingen kan bestå af 20 minutters løb eller 20 minutter på spinningcykel.

HYGGEHAVEN

Ren afslapning

Hygge, afslapning og socialt samvær er nøgleordene, når familien Martensen-Larsen nyder sommerlivet ved Nordstrand i Odsherred. Måltiderne kræses der om, og så meget som muligt foregår udendørs på den dejlige terrasse med udsigt til havet.

... Ren afslapning

Af: Katrine Sigsgaard Foto: Stuart McIntyre

Da vi byggede huset, havde vi også et udekøkken på ønskelisten. Ikke et dyrt og fancy et, som man ser rundt omkring. Nej, et virkelig simpelt et, for sommermaden smager jo nøjagtig lige så godt – måske endda bedre, hvis den er forberedt under helt primitive forhold. Alt, hvad vi behøvede, var et arbejdsbord, koldt vand og en grill”, siger Charlotte Martensen-Larsen.

Familien fik sat en sektion af brædder op langs husets vestvendte facade, monteret på vinkelbeslag og malet i samme farve som husets beklædning. Hertil en koldtvandshane. Vasken udgøres af en balje, der er intet afløb, men det overskydende vand smides fra på grunden. Det behøver ikke være mere kompliceret, for husets rigtige køkken ligger lige på den anden side, og her foregår kogning og bagning; så klarer den store kuglegrill i øvrigt resten.

I sejlets skygge

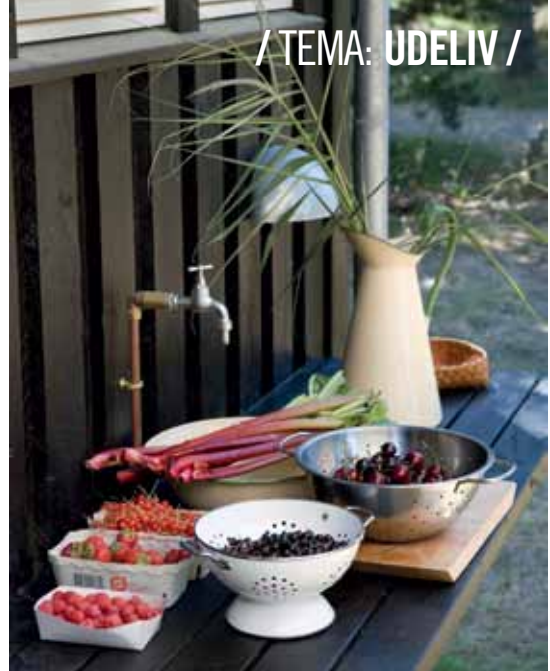
På de virkelige varme dage spænder familien et trekantet sejl ud over terrassen, og her kommer de høje birke-træstammer også til hjælp. Sejlet giver behagelig skygge, mens solen brager ned og holder behændigt duggen væk senere på aftenen. I løbet af en lang sommerferie bliver det til mange dejlige timer ude.

Sommerhuset ligger tilbagetrukket på en stor naturgrund ved Nykøbing Sjælland i Odsherred

”Min mand arvede grunden fra sine forældre i midten af 1960’erne, og umiddelbart herefter byggede vi et mindre træhus så langt fremme på grunden, det dengang var til-ladt”, forklarer Charlotte Martensen-Larsen.

Men familien er vokset, og med to store børn, svigerbørn

og børnebørn er de for længst vokset ud af det lille hus. "Så jeg kunne lige så godt bygge et hus mere", fortæller Charlotte Martensen-Larsen.

En skånsom placering

Ønsket var, at det nye hus skulle placeres skånsomt på grunden, men herudover lå det ejerne stærkt på sinde, at huset fik så meget havudsigt som muligt. En grundig beskæring af gyveler og vilde roser helt fremme ved klitterne gav en masse vandudsigt, men derudover har familien været yderst varsom med at beskære for mange af de gamle gran- og birketræer tættere på huset. Huset skulle ligge og putte sig i skoven, og de mange udepladser rundt om huset skulle have en naturlig indramning. Herudover var de lange kig til vandet igennem de høje birketræer vigtige at bevare.

"Træerne giver perspektiv og gør udsigten mere interessant", forklarer Charlotte.

Der er i dag god kontakt mellem de to huse. Langt nok til at hver familie kan have et privatliv, men tæt nok til at der kan råbes "kaffen er klar", og alle kan høre det. En lille sti snor sig mellem husene, og børnene løber flittigt frem og tilbage. De voksne mødes på terrasserne imellem husene til kaffe, frokost eller middag.

"Afhængig af vindforhold, tidspunkt på dagen og årstiden finder vi altid en egnet plads med læ", fortæller Charlotte, "og vi danskere elsker jo udendørslivet, også selvom klimaet ikke altid er til det".

**” MADEN SMAGER JO NØJAGTIG LIGE SÅ GODT
– MÅSKE ENDDA BEDRE, HVIS DEN ER
FORBEREDT UNDER HELT PRIMITIVE FORHOLD.**

CHARLOTTE MARTENSEN-LARSEN

Skab rum i haven

Ønsker du en have med plads til det hele? Plads til at børnene kan boltre sig, plads til hele familien, hyggekroge, plads til at dyrke frugt og grønt, masser af stauder og blomstrende buske? Så er det en god ide at opdele haven i rum.

Af: Stig Lauritsen og Gregory Kobett, havedesigner og landskabsarkitekt - Paradehusets tegnestue

Hvis du vil opdele din have, skal du starte med at hente inspiration og ideer i bøger, magasiner, slotshaver, planteskoler eller her på siden, så du ved, hvad du vil have. Men kunsten er prioritering og sammensætning af ideer. Dernæst tegner du en plan over din have, så du kan bedømme pladsbehov, når du planlægger haverummenes fordeling.

At arbejde med rum i haven er en balancegang med proportioner. Ligesom arkitektur defineres haverum ved loft, vægge og gulv – understøttet af planter og elementer, som forstærker de fysiske rammer og giver hvert rum identitet.

Princippet i, hvordan man opdeler haven i rum, fremgår af skitsen, som har seks forskellige områder i haven med hver sin funktion: forhave, tørregård, køkkenhave, naturhave, hyggekrog, legehaven og ankomstområde.

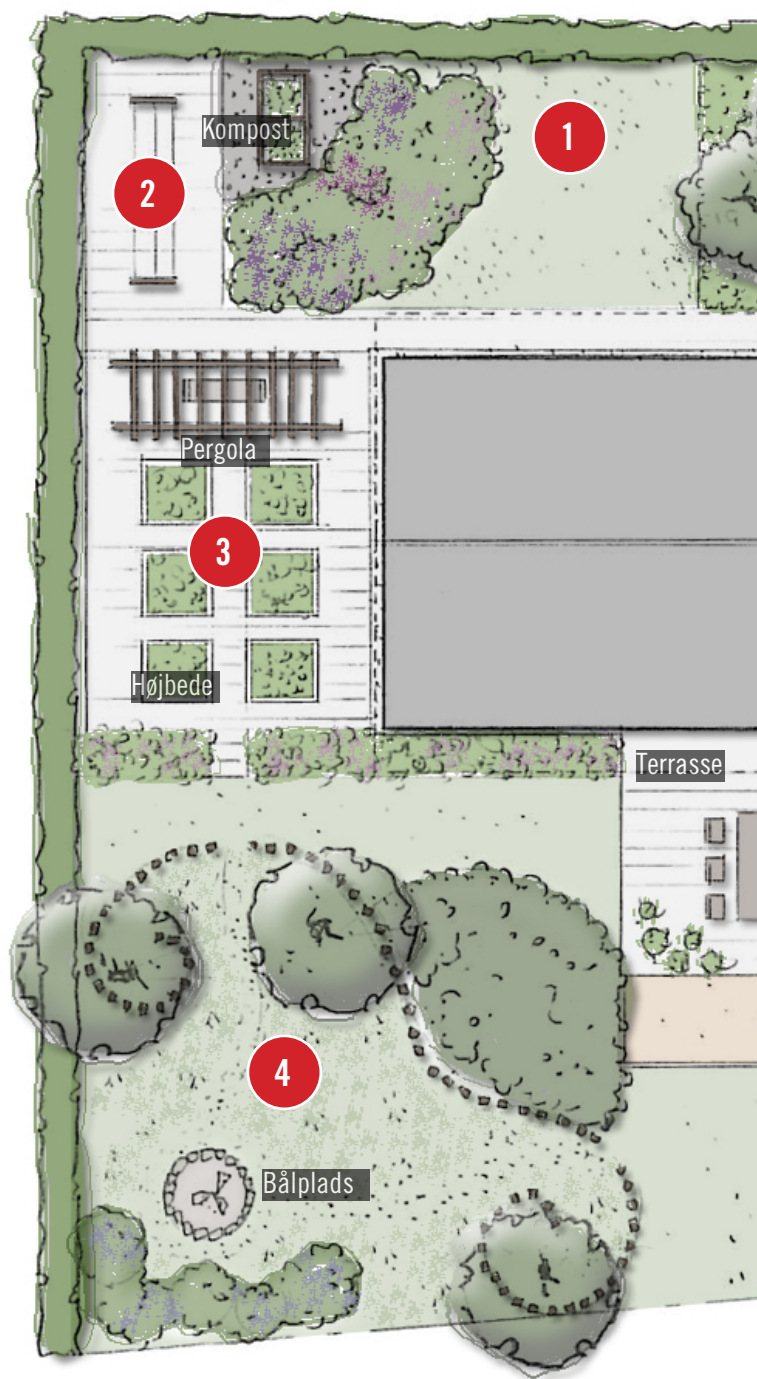
Ved hoveddøren finder man "Forhaven". Bedet er vildt og frodigt men raffineres ved en præcis klippet buet hæk. Hækken leder øjet hen mod hoveddøren, og samtidig skaber den rum ved at danne en mørk bagkulisse til de mange blomstrende stauder og buske, som pynter i bedet.

Plads til petanque-spil

Haverummets proportioner bliver lidt mere intimt ved indgangspartiet. Bunddække som storkenæb og vinterglans danner gulvet og er med til at dække bare pletter og skygge på jorden, så ukrudtsfrø ikke har en chance.

Havens store terrasse "Hyggekrogen" er havens mest fleksible rum. Til daglig står terrassen med faste møbler, men når der skal holdes fest, kan du dække op til flere ved at lave et langbord på et stampet grusfelt ved terrassen. Grusfeltet kan også anvendes til petanque-spil. De store krukker, som pynter terrassen, kan nemt flyttes ud på grusfeltet.

Plads til lidt grønt, et par jordbærplanter, lidt krydderurter samt en del sommerblomster – der er mange muligheder

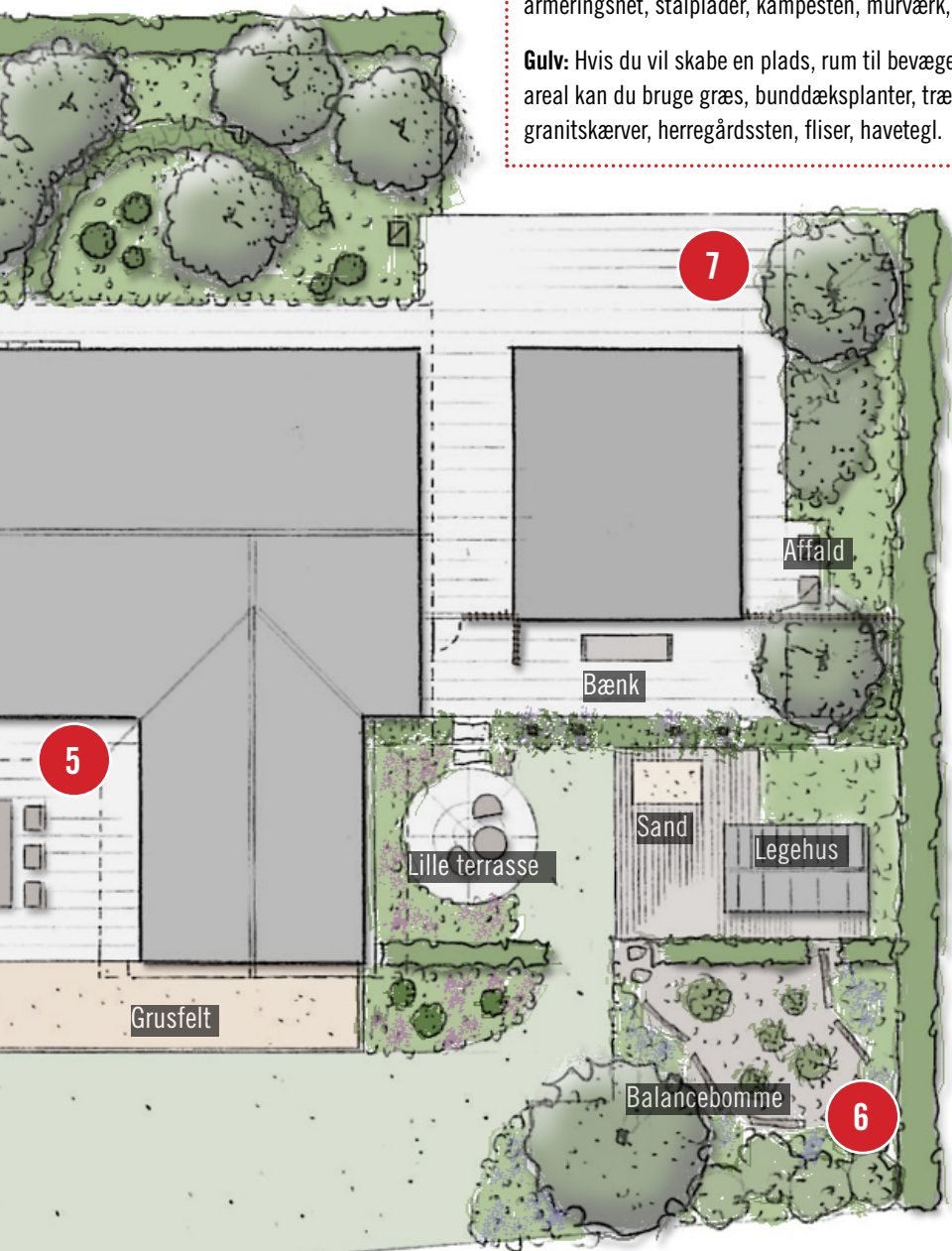
i "Køkkenhaven". Haven mod vest er blevet til et særligt haverum med højbede i corton-stål og en pergola-væg mod nord med plads til et overdækket bænk. En bræmme af blomstrende buske mod syd holder haverummet adskilt fra plænen.

Brug planter og materialer til at skabe rum

Loft: Hvis du vil skabe et intimt sted i haven, hvis du vil afskærme mod vejret eller skærme for solen kan du bruge træer, slyngplanter, pergola, parasoller, markiser, solsejl.

Vægge: Hvis du vil skabe et lukket rum, hvis du vil afskærme mod indkig eller skjule et haveelement kan du bruge klippede hække, buske, plankeværk, pileflet, espalier, smedejern, armeringsnet, stålplader, kampesten, murværk, tegl.

Gulv: Hvis du vil skabe en plads, rum til bevægelsesfrihed eller køreflader eller bare et grønt areal kan du bruge græs, bunddæksplanter, trædæk, granit, brudfliser, perlesten, slotsgrus, granitskærver, herregårdssten, fliser, havetegl.

Sådan gør du:

- Tegn en haveplan; den giver overblik, når du skal planlægge rummenes fordeling.
- Find ud af, hvad du har brug for i haven, f.eks. legeplads til børnene, bålplads, køkkenhave, hyggekrog osv.
- Find ud af, om havens stil skal være afslappet, formel eller en blanding: Skarpe geometriske former understøtter en meget formel havestil. Bløde organiske former, der glider ind i hinanden, giver haven et mere afslappet og naturligt præg.
- Når du planlægger, skal du tænke på, at formen skal passe til husets arkitektur og den stil, man ønsker at opnå.
- Brug linjer i haven. Det skaber sammenhæng mellem de enkelte have dele og er det bindeled, der kan få en lille have til at virke større og den store have til at hænge bedre sammen.
- Bestem dig for, hvordan du vil adskille rummene, om der skal være skygge, og hvilket underlag du vil bruge.

1 **FORHAVE** velkomstbed med lav buet hæk, bunddække og mindre træer, plæne.

2 **TØRREGÅRDEN** tørrestativ, blomstrende buske foran komposten.

3 **KØKKENHAVE** pergola med lukket side mod nord, højbede og blomsterbed.

4 **NATURHAVE** kastanjehegn, bålplads, plæne, surbundsbed.

5 **HYGGEKROG** stampet grusfelt, plæne, terrasse.

6 **LEGEHAVE** legehus, sand, lille terrasse, bed, trædæk, lav klippet hæk, balancebomme, runde bede.

7 **ANKOMSTOMRÅDE** bed med buske og bunddække, affald, bænk bag carporten.

Honningen er en BITING

At være biavler er en fornøjelse. Det er hyggeligt at arbejde med bier, deres verden er fascinerende, honningen smager himmelsk. **Læs med, hvis du overvejer at blive biavler.**

Tekst og foto: Anette Olsen

Omme bag hækken i nr. 15 på en stille villavej i Lyngby summer det bogstaveligt talt af liv og aktivitet. I et lunt hjørne i forhaven mellem 30 år gamle vinstokke står to bistader.

Honningbierne flyver konstant fra og til med gule "bukser" af pollen, og et par havestole er stillet frem i diskret afstand fra bistaderne, så man kan observere de travle bier uden at forstyrre dem. Her sidder husets frue ofte; ideen med at holde bier er hendes initiativ, og bierne er blevet en fælles interesse for hele familien.

"Bier er en rar hobby, og vi hygger os med dem. Man får et lidt andet syn på naturen, når man har bier; man begynder f.eks. at kunne aflæse vejret og tænker mere i miljø og økologi. Det gør, at vi arbejder med naturen, og så er der et fællesskab omkring det med andre biavlere og biinteresserede, som jeg nyder", forklarer Lisbet von der Osten, der er havearkitekt og nu altså også biavler på andet år.

Biavl er sæsonarbejde

Lisbet købte to bifamilier af en erfaren biavler og installerede dem i et par opstablingstader, der kan udvides med

flere magasiner, efterhånden som bifamilien bliver større. Tavlerne med honning sidder i de øverste magasiner, mens yngellejet, hvor bidronningen dagligt lægger sine 2-3.000 æg, der skal blive til nye bier, er placeret i de nederste magasiner.

Ligesom andre levende væsner skal bier passes, og i sommermånederne maj, juni og juli, hvor bierne er mest aktive, kigger Lisbet von der Osten jævnligt til dem. Men heller ikke for tit, for hver gang man løfter låget på bistadet, forstyrrer man.

"Praktisk biavl kræver lidt øvelse, og det er nødvendigt at lære, hvad der skal gøres, hvornår og hvor tit. I den første tid var jeg meget ivrig efter at kigge til bierne, men de skal jo også have fred", fortæller Lisbet von der Osten, der nu foretager et grundigt eftersyn cirka en gang om ugen i sommerperioden.

"Først og fremmest skal man sørge for, at bierne har plads nok i stadet til yngel og honninglager. Det gør man ved at sætte nye tavler ned, som bierne kan bygge på, efterhånden som de udfylder dem, der er. Og så skal man holde øje med, om bierne bygger dronningeceller, for bliver der udklækket en ny dronning, kan bierne gå i sværmetilstand".

Når bierne sværmer, flyver den nye jomfrudronning på parringstur med en sværm af arbejderbier. Det efterlader den

**” BIER ER EN RAR HOBBY,
OG VI HYGGER OS MED DEM.**

LISBET VON DER OSTEN

tilbageværende bifamilie svækket, og honningproduktionen i bistadet går i stå. Så det skal helst undgås.

”Men sørger man for at se til bierne en gang om ugen og fjerne eventuelle dronningeceller, kan de ikke nå at gøre dem færdige”, forklarer Lisbet.

Sygdomsangreb er en anden ting, man skal være opmærksom på.

Varroamider er et almindeligt problem for biavlere, og især æggene med droner (hanbier) er udsatte for Varroamideangreb, men det kan bekæmpes endda helt uden pesticider.

”Dronetavler er specielle rammer, hvor bierne samler droneynghlen på. Dem sætter man ned i bistadet, og når bierne har bygget tavlerne ud, skærer man voksen ud og fjerner den og dermed også Varroamidene. Og så sætter man tavlerne tilbage igen”, fortæller Lisbet, der varmt anbefaler, at man melder sig ind i den lokale biavlerforening, hvor man kan få gode råd om, hvordan man passer sine bier og se, hvordan det hele foregår i praksis i en ”skolebigård”.

Det er ikke ualmindeligt, at naboerne slet ikke aner, at der er bistader på den anden side af hækken, men folk kan reagere med skepsis i starten, hvis de ikke kender til bier og forveksler dem med hvepse.

”Mine naboer er heldigvis positive og interesserede i bierne. Og de får naturligvis et glas honning, så de kan smage resultatet af den pollen og nektar, som bierne har hentet bl.a. fra deres haver”, fortæller Lisbet.

Bugnende frugttræer

Bierne er i øvrigt den direkte årsag til, at der er frisk frugtsaft på kanden, hjemmelavet syltetøj og honning på glassene hos familien von der Osten.

”Siden vi fik bier, har vi virkelig kunnet mærke forskel i udbyttet fra bærbuske. Ferskentræet har aldrig rigtig givet noget frugt, men nu bugner grenene med ferskner, og vi har masser af hindbær, ribs, solbær og æbler,” fortæller Lisbet.

”Og så er der jo det med honningen. Det er noget, der går rent ind hos mine to drenge, de foretrækker klart den

” MINE NABOER ER HELDIGVIS POSITIVE OG INTERESSEREDE I BIERNE. OG DE FÅR NATURLIGVIS ET GLAS HONNING, SÅ DE KAN SMAGE RESULTATET.

LISBET VON DER OSTEN

” SIDEN VI FIK BIER, HAR VI VIRKELIG KUNNET MÆRKE FORSKEL I UDBYTTET FRA BÆRBUSKE.

LISBET VON DER OSTEN

også vilde med gule ranunkler, kløver og mælkebøtter, som i Lisbets græsplæne får lov til at gro.

”Honningen smager forskelligt alt efter hvilke planter, bierne har hentet nektar fra, så der må gerne være lidt af hvert. Netop den større variation af planter i byerne er grunden til, at honningsæsonen varer længere her end på landet, og os by-biavlere høster honning helt ind i september. Først derefter indvintrer vi bierne”, forklarer Lisbet.

Indvintring foregår ved, at bierne ”tvinges” ned i et enkelt magasin, hvor de overvintrer. De skal fodres med erstatningssukker, for honningen er biernes vinterforråd, og når den bliver taget fra dem, skal de have andet at leve af. Så sker der ikke mere før næste forår, hvor det hele går løs igen.

nyslyngede honning frem for Nutella!”

Honningen fra bierne høstes midt på sommeren, og slyngningen foregår i den lokale biavlerforening, der stiller slyngerum og maskiner til rådighed for medlemmer. Sidste år høstede familien 80 kilo honning fra de to bistader, og sønnerne på 12 og 14 vandt en pris for bedste honning i Biavlerforeningens sommerkonkurrence.

Planteguf for bier

Hvis man vil kræse lidt for sine bier, kan man plante buske, der får tidlige blomster, f.eks. nøddebuske eller pil. Bierne er

Bifamilien

Det er lovligt at holde bier i haven, med mindre grundejerforeningens servitutter siger noget andet. Bifamilien består af en dronning, nogle hundrede hanbier (droner) og titusindvis af arbejderbier. Arbejderbierne laver det grove arbejde med at hente pollen, bygge voksceller, gøre boet rent, fodre dronningen og dronerne. Dronerne er udelukkende sat i verden for at befrugte en dronning. Til gengæld overlever en drone ikke en paring. Dronerne har i øvrigt ingen giftbrod og kan derfor ikke stikke.

Honning

Honning er et 100 procent naturprodukt, der består af sukker, frugtsukker og druesukker. I biernes specielle ”honning-maver” bliver nektaren tilsat enzymer og omdannet til honning. Under den proces fordamper vandet i honningen, og vandprocenten reduceres til under 20 procent. Den lave vandprocent gør, at honningen holder sig flydende i nogle måneder, inden den krystalliserer.

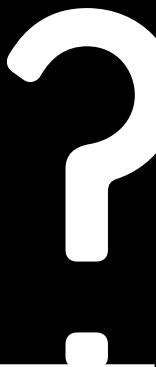
Bistadet

Anbring bistadet på et lunt og gerne solrigt sted, hvor bierne hurtigt kan komme til vejrs og sprede sig. Giv bierne adgang til frisk vand i nærheden. Har man et lille bassin, kan man lægge spagnum i kanten, så bierne ikke drukner. Overvej et kursus i biavl hos den lokale biavlerforening. Der får man gode tips og kan møde andre bivenner.

Udstyr

For at komme i gang er det nødvendigt at anskaffe sig et bistade, vokstavler, foder og naturligvis bier, som kan købes hos en biavler. En begynderpakke med alt udstyr inklusive bidragt kan købes i forretninger, der forhandler bimatierel.

Læs mere på: biavl.dk

Spørg om haven

Stig Lauritsen
Havedesigner og
bygningsarkitekt.
Forpagter Paradehuset;
orangeri og tegnestue
på Gissfeldt Kloster.

Har du spørgsmål til Stig,
mail til:
bedrehjem@bolius.dk

Vi forsøger at besvare
så mange spørgsmål
som muligt

Stigs tanker

Ferien står for døren, kufferterne er for længst pakket og står klar til at blive læsset i bilen. Børnene venter spændt, da det pludselig går op for én, at der ikke er nogen til at passe alle pottplanterne! Ja, den oplevelse er der sikkert mange, der er kommet ud for, så nu i år vil jeg tage dem med på ferie! De skal ikke stå hengemt i tre uger men derimod pynte op i sommerhuset – på terrassen og i vindueskarmene.

For mange af os er vores pottplanter næsten lige så vigtige som vores familie, så hvorfor skulle de ikke med i sommerhuset? Selvfølgelig kræver det lidt mere planlægning med pakning af bilen; planterne skal stå sikkert i solide trækasser, der skal skærmes mod solen, så de ikke bliver forbrændt. Og de skal have et vandreservoir, hvis de skulle tørre ud. Mit næste problem bliver at få plads til min familie ... men det løser sig nok – rigtig god ferie!

Krukkeplanter, som passer sig selv?

Hej Stig.

Mine krukker på terrassen skal i år se virkelig flotte ud – desværre har jeg ikke grønne fingre, så hvad kan jeg plante, som passer sig selv?

Hilsen Søs Maiken Pedersen

Havetips:

- Giv græsplænen topdressing og gødning
- Bekæmp muldvarper og mosegrise
- Lug og hold ukrudtet hen
- Beskær roser og giv dem kompost
- Opbind klatreplanter
- Giv støttepinde/stativer til stauder

Vælger man den rigtige farve på kunstgræsset, kan en anlægsgartner integrere en green i haven på en naturlig måde.

Kan vi lave en green i haven?

Kære Stig.

Her i familien elsker vi at spille golf, og i sølvbryllupsgave vil vi ønske os en puttinggreen. Er det en realistisk gave, og hvordan skal den laves?

Venlig hilsen M.E. Sandebæk

Kære Sandbæk.

Man må sige, at golfen igennem de sidste par år for alvor har fundet vej til de private haver. En puttinggreen kan bruges til korte spil men også til øvelser, hvor der er gode muligheder for at blive rigtig god til at putte. Kvaliteten af det kunstige græs er blevet meget bedre, hvad holdbarhed angår. Vælger man den rigtige farve og struktur på kunstgræsset, kan en dygtig anlægsgartner integrere en puttinggreen i haven på en meget naturlig måde. Anlægget kan afsluttes med en stenkant, eller der kan laves en blød overgang til eksisterende græsplæne med et stykke kunstigt fairway. Planlægning er vigtig ligesom placering i haven med hensyn til sol, vind og udsigter. Etableringsarbejdet kræver en bundopbygning af stabilt grus og et meget præcist kunstfærdigt udformet lag stenmel. Det er det sidste lag, som giver udfordringer på banen med bakker og huller. Til sidst rulles kunstgræsmåtten på, og der fejes grønt sand på greenen. Lagtykkelsen af sandet er afgørende for boldens hastighed på tæppet. Vedligeholdelse af en kunstgreen er meget nem – den skal fejes fri for blade med en kost!

Mvh. Stig Lauritsen

Kære Søs Maiken

At have planter i krukker er en pragtfuld ting, idet de kan skabe en smuk stemning, hvor der normalt ikke har været noget. Når vi sætter planter i krukker, giver vi os selv rollen som Herren over disse væsner, og det fordrer. Der skal vandes regelmæssigt, gødes 2-3 gange, og der skal nipes og pilles, for når planter står i krukker, fremhæver vi dem, og så skal de se pragtfulde ud. En rigtig dejlig type sommerblomst at have på terrassen er duft-pelargonier. Den findes i mange varianter – fra den storbladede og skønt blomstrende "Copthorn" over den stort duftende og ligeledes meget blomstrende "Prince of Orange" til min helt egen favorit "Tomentosum" – en stor pebermynteduftende plante med små hvide blomster. Fælles for disse typer pelargonier er, at de er utrolig lette at have med at gøre, og så dufter de vidunderligt!

Med venlig hilsen Stig Lauritsen

Sådan lægger du en ny TERRASSE

Der er ingen grund til at betale andre en formue for at lægge din nye terrasse – du kan selv. Det er hårdt, det tager tid, men følger du disse seks trin, bliver du den stolte ejer af en ny terrasse.

Af: Casper Kjerumgaard i samarbejde med Kuno Bonne

Det er vigtigt at planlægge hele terrasseprojektet ordentligt fra starten. Lav målfaste tegninger over projektet og vær helt sikker på, du har valgt den korrekte løsning. Det kunne være, der skulle stå lamper langs fliserne, og kablerne eventuelt skal graves ned under fliserne. Et godt udgangspunkt kan være at lave forskellige løsningsforslag på kalkerpapir (manifold), således at de forskellige løsninger kan sammenlignes, og der kan vælges den bedste løsning.

1

Det er bunden, der bærer al vægt på sten og fliser og sikrer, at de ikke sætter sig. Du kan ikke lægge sten og fliser direkte oven på jorden. Derfor: Grav jorden væk i dybden, så der er plads til 15 cm stabilgrus, 5 cm brolæggergrus og belægningens egen tykkelse. Jo mere præcis din udgravning bliver i dybden, jo bedre og nemmere bliver det at lægge de næste lag grus og den fremtidige stabilitet. Brug allerede nu et vaterpas i bunden af udgravningen for at sikre, at alt er plant. Husk der bør være 2 cm fald pr. meter væk fra eventuelle bygningsdele, så vandet bliver ledt væk. (Se faktaboks).

2

Når du er færdig med udgravningen, og du har tjekket, at bunden er plan og i vater, skal der lægges et lag stabilgrus på minimum 15 cm. Dette lag skal komprimeres, så det ikke sætter sig. Dette gøres med en pladevibrator på mindst 130 kg. Du kan godt bruge en mindre pladevibrator, men så skal du over området 2-3 gange. Du er færdig med at komprimere bunden, når den lyder sprød, og slagene kommer direkte retur i pladevibratoren.

3

Når du er færdig med stabilgruset, skal der lægges ca. 5 cm brolæggergrus 0/6-8, som også pladevibreres og rettes af efter snore. For at være helt sikker på, at fliserne kommer til at ligge i det planlagte niveau, kan det være en god ide at lægge to vandrør ned i gruset i hver side i det rette niveau. Du kan trække gruset af på disse vandrør med ret bræt i zigzagbevægelser hen over de to vandrør.

FAKTA

Pris:

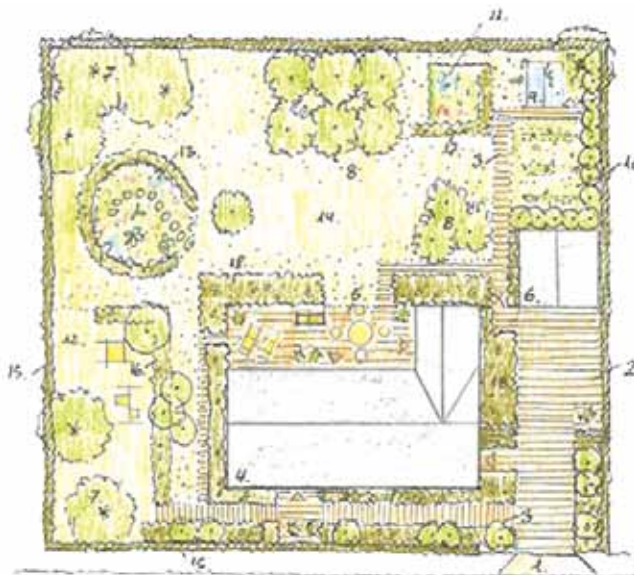
Svinger meget, alt efter valg af belægning. Fra betonfliser til ca. 90 kr./m² til brosten til ca. 700 kr./m². De forskellige slags grus koster i alt ca. 120 kr./m². Dertil kommer udgifter til leje af pladevibrator ca. 500 kr. for en weekend og evt. bortkørsel af jord.

Det skal du bruge:

To vandrør, afretterbræt, pladevibrator, stabilgrus, brolæggergrus, fugegrus, vaterpas, murersnor, sten/fliser, vinkelsliber, beskyttelsesbriller, arbejdshandsker, høreværn, kost og skovl.

Fald på terrassen:

Det er vigtigt at lede regnvand væk fra terrassen. Derfor skal der være et fald på ca. 2 cm/m. Spænd en snor hen over udgravningen og placer den i 20 cm højde ved husmuren. Spænd snoren godt op og sørg for, at den er vandret med et vaterpas. En meter fra husmuren skal der være 22 cm ned til det udgravede, to meter fra husmuren skal der være 24 cm osv.

4

Nu kan du starte på at lægge sten eller fliser. Husk at opsætte snore, så der er rette linjer for sten eller fliser. På billedet vises en type sten, der hedder NetStones, hvor 3 cm tykke sten er limet fast til et netunderlag. Sten eller fliser lægges direkte på det flade grus. Bruger du chaussésten, skal disse sættes én for én. Start med at udlægge en lige række efter snor som hel ramme hele vejen rundt. Når dette er lagt, fyldes felterne ud med de resterende sten eller fliser.

5

Når sten og fliser skal skæres til, kan det gøres på flere måder. En sikker måde er at anvende vinkelsliber med en diamantklinge. Husk altid at have arbejdshandsker, beskyttelsesbriller og høreværn på, og at der altid er en sikkerhedskappe på vinkelsliberen. Du kan lægge et snit med vinkelsliberen på bagsiden og bagefter slå hårdt med hammer på den del, der skal væk. På denne måde opstår der rustikke brud, som ser naturlige og oprindelige ud. Chaussésten skal slås over, slå hårdt med hammeren på den del, der skal væk. Husk handsker og beskyttelsesbriller.

6

Når alle sten eller fliser er lagt på plads, skal der fejes med fugegrus, som sætter sig mellem sten eller fliser og holder på dem. Kan ukrudt komme op igennem fugegrus? Ja, uanset om du lægger fiberdug eller bruger specielle former for fugegrus, så eksisterer der ikke i Danmark nogen veldokumenteret fugegrus, der kan forhindre ukrudt i at vokse op imellem sten og fliser. Den eneste metode, der kan anvendes, hvis ikke der skal komme ukrudt, er et betondæk under sten eller fliser med tilhørende mørtelfuger.

”... så ligner en villavej ofte et udklip fra et bygge-
markeds katalog“.

JAN BO FELLAND

KOMMENTAR

Jan Bo Felland

Uddannet arkitekt,
bygningskonstruktør og
byggeøkonom.
Har forfattet en
række bøger om bl.a.
boligkøb og styring af en
privat byggesag.
Arbejder som
videncenterchef
hos Bolius
Boligejernes
Videncenter.

Har du
en kommentar,
så skriv til

redaktionen på:

redaktionen@bedrehjem.dk

Illustration: Lars Vegas

Hvis alt er lige gyldigt

Når jeg færdes rundt omkring i villakvarterene, tænker jeg ofte på, hvem der egentlig har størst indflydelse på områdernes udseende. Er det byplanlæggerne, arkitekterne, byggefirmaerne eller husejerne? Eller er det i virkeligheden byggemarkederne? Hvis jeg fokuserer på eksteriøre elementer såsom carporte, udestuer, halvtage, plankeværker, afdækninger til skraldestativer m.v., så ligner en villavej ofte et udklip fra et bygge-
markeds katalog. Typisk vælges løsninger, der er nemme, billige og udfylder den ønskede funktion, såsom overdækning for bilen eller hegn mod naboen, tilsyneladende uden hensyn til områdets og husets udseende i øvrigt.

Bevares, der findes mange gode produkter hos byggemarkederne, men passer alt til alt? Kan alle produkter fra et byggemarked ukritisk placeres hvor som helst? Passer f.eks. en standardiseret carport i trykimprægneret træ flot ind til alle hustyper og kvarterer? Næppe.

Hvis alt er æstetisk lige gyldigt, mister vi nogle fine nuanceringer, kvaliteter og herlighedsværdier, som ellers kan berige alle, der færdes i villakvartererne.

Carporte, plankeværker og udestuer er

visuelt meget dominerende elementer på en villavej. Ingen – slet ikke jeg – skal gøre mig til smagsdommer over pænt og grimt. Men vi kender vel alle glæden ved at se f.eks. en carport, hvor ejeren har ofret lidt ekstra opmærksomhed på udseendet, så den passer fint ind i omgivelserne, og selv detaljerne er gennemarbejdede. Konkurrencen ”DM i carport”, som Bolius afholdt for et par år siden, dokumenterede, hvor stor positiv forskel denne omhyggelighed kan medføre.

Det er denne ”ekstra opmærksomhed” på, hvordan ting ser ud, jeg efterlyser mere af. Også – men ikke kun – når det gælder carporte, plankeværker og havestuer m.v. Selvom dette ”bare” er noget, der står ude i haven, har det stor betydning for det visuelle indtryk, der præger matriklen og kvarteret.

Måske findes de bedste løsninger ikke altid på side 8 i byggemarkedets katalog. Måske vil lidt ekstra omtanke samt inspiration og gode råd fra f.eks. bøger, arkitekter etc. kunne betale sig i det lange løb i form af større herlighedsværdi og øget markedsværdi for huset som helhed.

Men selvfølgelig, hvis alt er lige gyldigt kan det være ... ligegyldigt.

BEDRE HJEM

Glæd dig til 12. august

**STORT
TEMA OM
KØKKEN
& BAD**

De var på jagt efter en stor lejlighed i indre København, men det unge arkitektpar sløjfede alle planer, da de stødte på funkis-huset med den storslåede udsigt over Svanemøllebugten. Se hvordan de har indrettet sig, og hvordan de har ført boligen tilbage til den klassiske funkisstil.

Nyt badeværelse? Nyt køkken? Hvis du tænker i de baner, er der god inspiration i næste nummer med nyheder, gør det selv-forslag, guide til valg af køkken-bordplade, badeværelserenovering osv. Desuden besøger vi en familie, som fandt ud af, at deres køkken lå det forkerte sted i huset. Køkkenet var mørkt, nordvendt og lå ret isoleret i forhold til resten af huset. Så de besluttede at flytte det ned i den anden ende af huset. Læs hvordan det spændte af.

At flytte er en stor mundfuld både mentalt og økonomisk. Derfor er det godt at være velforberedt. For som BEDRE HJEMs test viser, så er der meget stor forskel på flyttefirmaernes priser og flytningens kvalitet. Man skal se sig godt for i et meget broget marked. Desuden gælder det om at få sjælen med, at forberede sig mentalt, og i næste nummer kan du læse alle de gode råd, der gør, at flytningen føles som en berigelse.

Alt det, samt brevkasser, klummer og masser af inspiration, når vi ses igen.

PÅ GENSYN I NÆSTE NUMMER AF BEDRE HJEM, DER UDKOMMER 12. AUGUST

Tænk Nykredit, hvis I skal købe ny bolig

Så snart behovet for en ny bolig melder sig, så kontakt Nykredit. Vi tilbyder dig en fast rådgiver, som følger dig gennem hele boligskiftet - fra den spæde tanke om nyt tag over hovedet opstår, til slutsedlen ligger underskrevet. Vi kan hjælpe dig med alle de praktiske og økonomiske spørgsmål, der unægtelig melder sig undervejs. Det giver dig overskud til også at have tankerne andre steder.

Start på nykredit.dk/bedrehjem eller ring 70 10 29 62.

Bestil guide om Boligskifte
på nykredit.dk/bedrehjem

Start med at bestille "Boligskifte - trin for trin" på nykredit.dk/bedrehjem, der guider dig igennem de forskellige faser af boligkøbet.

Nykredit